

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Vokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pred pogajanjem z Italijo.

Po zadnjih vesteh je vprašanje likvidacije našega spora z Italijo dozorelo tako daleč, da stojimo tik pred neposrednimi pogajanjmi z g. Mussolinijem, ki kakor znano osebo vodi italijansko zunanjo politiko. Dobro je, ako se ob tej priliki nekoliko orijentiramo, kje in kako stojimo v tem trenutku. To nam je tem lažje, ker je prav ta spor, ki je tiho tlel že od tiranskega pakta sem in ki ga je nato vehementno sprožil g. Mussolini s svojo demaršo pri evropskih velesilah, naš in mednarodni politični položaj z žarko lučjo osvetlil.

Predvsem moremo mirno in stvarno ugotoviti: odmev, ki ga je našel Mussolinijev korak v svetu, za nas ni bil slab. Pokazal je, da nam svet zaupa, da pozna in priznava naša prizadevanja za konsolidacijo na znotraj in zunaj, za mirno sožitje in sodelovanje v družbi narodov. Prejeli smo izraze simpatij in zaupanja in čeprav bi bili raje videli, da bi bilo razsodnik med nami in Italijo že sedaj Društvo narodov, moremo biti zadovoljni tudi z rešitvijo, da se nam samim prepušča poravnava z Italijo. Zavedati se smemo, da je mednarodna javnost objektivno poučena in zato na naši strani, kar se bo brez dvoma za nas ugodno uveljavilo zlasti v slučaju, ako bomo morali koncem koncev vendarle apelirati na Društvo narodov.

Toliko na splošno. Konkretno moremo ugotoviti: naše mednarodne zveze so dobre in zanesljive. S Francijo nas ne vežejo samo zgovorske tradicije, marveč tudi življenjski interesi. Z njo imamo dejansko skupno fronto in vemo, da se moremo vedno zanesti nanjo kakor ona na nas. Zadnji dogodki so nam dali novih dokazov, da nam tudi Velika Britanija ne bo odrekla svoje pomoči, kadar bodo na kocki naši veliki interesi. Anglija na noben način ne more hoteti, da bi se Italija preko Balkana približala neposredno angleškimi interesnim sferam na vzhodu in mislimo, da je že Dodekanes zanj mnogo preveč.

Zelo važno je, da se je izjalovil poizkus za razbitje Male antante. Z bratsko Češko-slovaško nas itak vežejo nerazdružljive vezi, toda tudi v Rumuniji so se zadnje dni razmere toliko razčistile, da je obstoj Male antante zagotovljen. Bratianu in Avarescu sta sklenila sporazum za vse slučaje, s čimer je zajamčeno, da v Rumuniji ne bo preobratov in da ostane Rumunija Mali antanti zvesta. Tako ostane Mala antanta še nadalje eden izmed stebrov naše zunanje politike.

Topot smo izkusili, kako dragocene so simpatije nemškega javnega mnenja in stvarnost nemške diplomacije. Naša želja in naša nada je, da se to tudi v bodočnosti ne le ne bo izpremenilo, marveč da dobi zbliznanje med našo državo in Nemčijo konkretnejše oblike.

Eno mesto naše zunanje politike je v tem trenutku najbolj bolešno za nas: da v našem kolu še ni Bolgarije. Karkoli nas loči iz preteklosti: kri in bodočnost nas edinita, nam vevata, da je za oboje spas le v vzajemnem delu, vzajemni pomoči, vzajemnem zavarovanju. Slovenci in Hrvati smo sploh vedno imeli pred očmi cilj, da moramo biti v tej ali oni obliki zvezani vsi štirje jugoslovanski bratje. Ta misel je imela tudi med srbskim narodom vedno mnogo najboljših mož na svoji strani, a danes je brez dvoma za to ves srbski narod. Ni treba reči, da dela to strah pred izolacijo, pač pa spoznanje, da sedaj niso časi za to, da bi se moglo prepuščati zbliznanju z Bolgari počasnemu dozorevanju. Ne sme se zgoditi, da bi se tretji zopet vtikali med nas in Bolgare in kovali zase korist iz našega nasprotja. Hočemo zvezo z Bolgari! A Bolgari morajo hoteti zvezo z nami, saj so jih morale vse dosedanje izkušnje poučiti, da se tuje prijateljstvo proti bratu vsikdar slabo izplača.

Naša južnozapadna sosed, Grčija, nam nudi roko — pod pogoji vsekakor. Upamo, da se spričo velikih skupnih interesov, spričo davnega prijateljstva pogodimo.

Tako stojimo torej v tem trenutku, ko se pripravljamo v Rim na pogajanja. Zavedamo se: ničesar tujega nečemo, a svoje hočemo brezpogojno braniti. Pri tem se trdno zanašamo na svoje prijatelje in zaveznike. Veselilo nas bo, ako se bomo mogli na tem temelju pogoditi. Toda če bo Italija zahtevala od nas, da ji izdamo življenjske interese lastnega prebivalstva, lastne dežele, naj ve, da bomo odločno rekli: Ne!

Mi dobro vemo, kako dalekosežne pogodbe se te dni sklepajo v Rimu z Ogrsko. Ogromnih koristi pričakujejo od njih tako Italija kakor Ogrska. Toda vse te pogodbe ostajajo

Danes se prično pogajanja med Italijo in Jugoslavijo.

Belgrad, 6. aprila. (Izv.) Po naših informacijah se bodo morda že jutri pričela direktna pogajanja med Rimom in Belgradom. V zvezi s tem je tukašnji italijanski poslanik Bodrero obiskal našega zunanjega ministra dr. Ninka Periča. Po tem sestanku je italijanski poslanik Bodrero odgovarjal časnikarjem na razna vprašanja. Na vprašanje, ali so nastopili kakšni novi momenti, je odgovoril:

»Vi vidite in ste videli, kaj piše naše časopise, to je, da se začnajo neposredna pogajanja.«

»Ali so se neposredna pogajanja že pričela?«

»Upam, da se bodo pričela takoj, če se že niso.«

»Ali bo za ta pogajanja imenovan poseben delegat?«

»Ne, o tem ne more biti govora. Pogajanja se bodo vršila med Belgradom in Rimom in se bodo gotovo kmalu končala. Upam, da bo prišlo do sporazuma tekom 24 ur. Pogajanja se bodo vršila direktno, Belgrad se bo pogajal z Rimom, dr. Perič z Mussolinijem.«

v Berlin, 6. apr. (Izv.) Kakor poroča časopisje, je prejela Nemčija poziv, naj se udeleži preiskave, ki ima razčistiti jugoslovansko-italijanski konflikt. Vlada se je izrazila pripravljenost sodelovati, če nobena od prizadetih držav temu ne bo ugovarjala.

Berlin, 6. apr. V včerajšnji zborniški seji je dr. Stresemann na poziv opozicije podal nekaj izjav o zunanji politiki. O Albaniji je rekel:

»V teku so pogajanja, ki naj zagotovo, da se mir med državami, ki so na albanskem vprašanju neposredno interesirane, zavaruje. Mi smo seveda o teh pogajanjih, ki se vrše med različnimi državami, tudi s sodelovanjem Nemčije, poučeni. Nisem pa v položaju, da bi v plenumu parlamenta govoril o tem; pripravljen pa sem, da v pojutrinjski seji zunanjega odseka odgovorjam na vprašanja, v kolikor morem.«

Glede nemških pošiljatev orožja na Kitajskem je Stresemann izjavil, da se po vednosti vlade in njenem sporazumu take pošiljave niso vršile.

Naši zastopniki na mednarodni gospodarski konferenci v Ženevi.

V DELEGACIJI STA DVA SLOVENCA.

Belgrad, 6. aprila. (Izv.) Danes se je vršila seja ministrskega sveta. Predsednik vlade Nikola Uzunović je kratko poročal o notranjopolitičnem položaju in obenem pozval ministre, da čimprej predložijo ministrskemu svetu vse uredbe, ki jih mora izdati vlada na podlagi poslednjih pooblastil, ki jih je narodna skupščina dala vladi v finančnem zakonu. Predvsem se misli, da je treba čimprej imenovati člane državnega sveta. Tozadevno so se na današnji seji ministrskega sveta vršili razgovori. Zunanji minister dr. Ninko Perič je obširno poročal o važnih gospodarskih

vprašanjih, ki se tičejo in zanimajo našo državo z ozirom na bližnjo svetovno gospodarsko konferenco v Ženevi. Med drugim je poročal o imenovanju naših delegatov, ki bodo na tej konferenci zastopali našo državo. Konferenca se bo pričela začetkom maja. Med drugimi so doslej imenovani za delegate g. Ivan Avsenek iz Ljubljane, g. dr. Stojković, načelnik kmetijskega ministrstva, in dr. Frangeš iz Zagreba. Kot izvedenec iz Slovenije je imenovan tudi g. dr. Windischer, tajnik TOI zbornice v Ljubljani.

Kralj Ferdinand na smrtni postelji.

Bukarešt, 6. aprila. Kraljevo stanje je izredno težko. Papeški nuncij je v nedeljo podelil kralju sv. poslednje olje. Člani kraljeve družine, med temi tudi jugoslovanska kraljica Marija, so neprestano zbrani okoli kraljeve smrtno postelje.

Kljub vsem pomirjevalnim izjavam mero-dajnih krogov vlada med prebivalstvom veliko vznemirjenje in negotovost pred dogodki, ki bi utegnili nastopiti po kraljevi smrti zaradi prestolonasledstva. Širijo se vse močnejše govorice, med drugim celo to, da se princ Karel skriva v Belgradu in čaka na trenotek, da se vrne v Romunijo.

Za povzdigo naše živinoreje.

Belgrad, 6. aprila. (Izv.) V kmetijskem ministrstvu se je vršila te dni konferenca živinorejskih nadzornikov. Zastopani sta bili tudi obe slovenski oblasti. Ljubljansko oblast je zastopal kmetijski referent pri velikem županu v Ljubljani g. živinoradnik Franc Černe, mariborsko kmetijski referent pri mariborskem velikem županstvu g. ing. Josip Zidanšek. Konferenci je predsedoval kmetijski minister dr. Kulovec. Na konferenci se je razpravljalo o ukrepih, ki jih je treba storiti za povzdigo živinoreje. Sestavili so podoben načrt. Minister bo v kratkem sklical širšo konferenco, na katero bo povabil delegate iz vse države. Tej konferenci bo predložil od živinorejskih nadzornikov izdelan načrt.

Radičevci zborujejo.

Belgrad, 6. aprila. (Izv.) Radičev klub je za jutro sklical sejo, ki se vrši v Zagrebu. Na to sejo so odpovali vsi Radičevi poslanci, ki so se nahajali v Belgradu. Na seji se bo razpravljalo o nekaterih manj važnih notranjestranskih vprašanjih. V glavnem pa bo seja posvečena notranjopolitičnim zadevam. Misli se, da ta seja najbolj potrjuje vesti, da so radičevci v zadnjem času poskušali stopiti v stik

neko kos papirja, ako mi rečemo: Ne! Tega se morata zavedati naša diplomacija in — g. Mussolini.

z vladnimi krogi, da bi vstopili v vlado. Pavle Radič in Stjepan Radič sicer demantirata vse te vesti in zatrjujejo, da ni bilo med njimi in med radikali nobenih pogajanj in da oni sploh ne mislijo vstopiti v vlado pod dosedanjimi pogoji, marveč da zahtevajo sankcij. Ta izjava obeh Radičev najbolj dokazuje, da so radičevci doslej v vladi vedno igrali vlogo petega kolesa in da niso ničesar pomenili. Kljub energičnemu demantiju obeh Radičev o tem, da ne mislijo radičevci vstopiti v vlado z radikali, se misli, da so te njihove izjave samo znana taktika, da bi bila cena njihovega vstopa v vlado tem višja. V glavnem se misli, da do tega sporazuma ne bo prišlo še tako kmalu, kajti vlada nima za sedaj prav nobene potrebe, da bi se spuščala v pogajanja.

ZBOROVANJE FEDERALISTOV.

v Zagreb, 6. aprila. (Izv.) Hrvatski federalisti kažejo zadnji čas veliko delavnost. V nedeljo 10. aprila se bo vršila v Zagrebu velika skupščina, na kateri nastopijo vsi glavni voditelji stranke Bazala, Trumbić, Polić, Zanič in Perić.

RADIČ PROTI ZAGREBSKI MESTNI OBČINI.

v Zagreb, 6. apr. (Izv.) Radič se je zavzel za to, da se razpusti zagrebski občinski svet. Poročal je o tem vodstvu HSS, nakar je bila odposlana v Belgrad deputacija. Radič zahteva razpustitev občinskega sveta, ker je zagrebska občina za to, da se odcepi iz zagrebske oblasti.

»HRVAT« O SPREMENBI VLADE.

v Zagreb, 6. apr. (Izv.) Današnji »Hrvat« prinaša iz Belgrada vest, da v doglednem času ni pričakovati nikake spremembe vlade. Vse nade opozicije so zaman.

NOVI JUGOSLOVANSKI POSLANIK V BERLINU.

v Berlin, 6. apr. (Izv.) Predsednik republike je danes sprejel novo imenovanega jugoslovanskega poslanika Balugdžića, ki mu je izročil svoja poverilna pisma.

BURNE VOLITVE V CHICAGU.

v London, 6. aprila. (Izv.) Listi poročajo iz Chicaga, da je bilo pri včerajšnjih občinskih volitvah v mestu mobiliziranih 5000 stražnikov z oklopnimi avtomobili in strojinicami. Kljub temu so izvršili dva bombna atentata in našino odpeljali dva sodnika.

Mi in uradništvo.

Na podlagi nekaterih členov finančnega zakona skuša »Jutro« dokazati, kako škodljive so nekatere teh določb za državne uradnike. Nič ne rečemo: Mi bi si želeli v državi takih gospodarskih razmer, da bi bil vsak državni nameščenec vsaj to, kar je bil pred vojno. Toda gospodarske razmere so take, da je za sedaj to popolnoma izključeno. Po zaslugi dosedanjih vlad je državno gospodarstvo prišlo na rob propada. In moramo reči tudi to, da je med tistimi, ki so vztrajno potiskali voz državnega gospodarstva proti prepadu, bila ravno »Jutrovac« stranka. Treba je bilo železne energije in volje, to gospodarsko propadanje zaustaviti. Sedanja vlada se je tega lotila. Zato si je dala izglasovati v finančnem zakonu celo vrsto pooblastil, kako začeti lečiti bolne državne finance, ki so bolne baš vsled stranskega zapravljanja, ki se je doslej vršilo na vsaj nekaterih najtrše davke. V takem položaju se je pred par leti nahajala Nemčija. Gospodarski zastoj tam je bil tak kakor pri nas ali pa še hujši. Uradniki, delavci z mizernimi plačami, stotisoči brez posla in zaslužka, visoki davki so dušili kmetijstvo, obrt in industrijo itd. Pa je nova vlada začela zniževati davke na splošno presenečenje. Uspeh se je pokazal kmalu. Vsled zmanjšanja davkov je gospodarsko življenje začelo na novo krožiti, bre poselnost je padla, denar je dobival na kupni moči, gospodarsko in socialno zdravljenje se je začelo. Podobno se je tega problema lotila sedanja vlada. To delo ni vedno simpatično, kakor je n. pr. simpatično zniževanje davkov, toda nudi edino garancijo, da pride, mo v kratkem do boljših gospodarskih razmer, ki bodo v prid ne le kmetu, ampak pred vsem delavcu in uradniku. V ta namen je začasno treba nekaj žrtve, da se izrujejo gore zlorab, ki upropaščajo državni proračun.

Naš list je pred kratkim že poudarjal, da bodo letos pokojnine znašale nad eno milijardo dinarjev. Kdor je le malo bistre pameti, bo uvidel, da je ta vsota v samo ta namen ruin države. Kam pa pridemo po tej poti? Treba je bilo energično zgrabit zlo pri korenini! In to zlo je s korenino vred pomagala saditi naš SDS, kadarkoli je bila na vladi! Samo tale zgled: V enem belgrajskih ministrstev je šel v pokoj 47 let star uradnik višje kategorije. Ta 47 letni gospod je dobil priznanja za pokojnino 40 let! V resnici je državi služil le par efektivnih let! In ta gospod prejema sedaj polno penzijo visokega uradnika, zraven pa opravlja posle advokata. In takih slučajev je samo v Belgradu na stotine, da ne rečemo na tisoče! Zato je bil poleg drugih odredb opravičen člen 180. lj., ki se glasi:

»Upokojenec, ki so stavljeni v pokoj, preden so izvršili 10 let (ne 15 let!) efektivne službe, a dne 1. septembra 1923 niso izvršili 45 let starosti, od dneva, ko ta zakon stopi v veljavo, ne pripadajo osebne in rodbinske dragotne doklade, razen, če so upokojeni vsled bolezni.«

Ta člen je namenjen tem, o katerih smo pisali. Pa naj kdo izkoriščanje na drug način zatre! Na celem Slovenskem je takih slučajev, kakor je predviden v tem členu, zelo malo. Vsi ti, ki so po nedolžnem prizadelet, bodo lahko dobili priliko, da se reaktivirajo, če so bili proti volji upokojeni radi političnega preganjanja, kakršnega je zagrešila nad uradniki naš SDS!

»Jutro« se sklicuje tudi na človekoljubnost ter obsoja, zakaj se ukinja člen 123 in 137 uradniškega zakona. Mi pa pravimo, da je vsled vedno praznih državnih kas tak člen bil malega praktičnega namena za uradništvo. Zato pa hoče vlada celo starostno preskrbo za uradnike postaviti na novo solidno podlage penzijskih fondov, ki bodo vršili tudi te funkcije dosedanjih členov 123 in 137. Interes uradništva samega zahteva, da njegova starostna preskrba ne bo odvisna od dobrih ali slabih državnih financ, ampak od lastnih fondov, katerih temelji so že položeni.

»Jutro« je sicer vedno imelo polna usta fraz za uradnike, kadar je bilo v opoziciji. Ke je bilo na vladi, je bil za uradnike pa SDS arski korotač in kamen meste kruha! Mi pa se resno trudimo, da uradništvu zagotovimo trajen temelj sigurnosti. Pri tem delu se ne plašimo sprejeti na se tudi odgovornost za ukrepe, ki se danes zde nepopularni, ki pa so v svojih posledicah zdravi in potrebni take za državno splošnost kakor tudi za uradništvo samo!

Zar

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Kako je v Albaniji?

O tem poroču belgrajski »Politiki« njen dopisnik na Sušaku nekaj zanimivih stvari, ki jih je zvedel od potnikov, prihajajočih iz Albanije.

Položaj v Albaniji je danes na splošno ta, da je tam vse nezadovoljno z režimom Ahmedbega Zogua. To nezadovoljstvo je v zadnjem času še povečal kuluk, naložen prebivalstvu za gradnjo cest. Ceste se namreč gradijo z največjo naglico pod nadzorstvom italijanskih inženirjev.

Italijani se sploh trudijo na vse mogoče načine, da bi čim bolj utrdili svojo pozicijo v Albaniji. Zato se poslužujejo vseh sredstev. Vsi parobrodi, zlasti tisti, ki prihajajo iz Bari, in pa parniki družbe »Pulje« izkrcavajo pri vsakem prihodu v Valono, Drač, Santi Karant vojaško robo, posebno obleko in čevlje. To je javna tajnost in te stvari stoji na ogled vsakomur. Prihaja pa tudi še drug vojaški material iz Italije.

Albanska inteligenca beži pred terorjem Ahmedbega. Tistim, ki so osumljeni, da so podpirali bivšega valonskega prefekta, prede slaba. Tirana je polna vojaštva in dogaja se, da so tudi italijanski vojaki tam, samo preoblečeni v albansko uniformo.

S Krfa je dospel te dni bivši štabni šef Ahmedbega polkovnik Ismail Tacati Balameto, ki se je pred tremi leti z Ahmedbegom sprl in se potem izselil iz Albanije. Iz Splita je odpotoval v Zagreb, kjer se sestane z onimi albanskimi emigranti, katerim se je posrečilo pobegniti iz Zadra. Zvedel sem od zanesljive strani, tako poroča dopisnik »Politike«, da je radi bega onih 11 albanskih emigrantov iz Zadra v Preko in odtam v Zagreb italijanska vlada policijskega šefa v Zadru odstavila, oziroma zamenjala z drugim.

Inozemstvo o albanskem sporu.

Auguste Gauvain priobčuje v »Journalu de Debate« nov uvodnik o albanskem sporu. Opozarja, kako je v minoletem septembru nenadoma prihitel v Ženevo italijanski poslanik Bodrero. Prišel je nadzorovat pogajanja dr. Ninčića z Briandom. Poizkušal je prepričati podpis prijateljske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo. Tedaj je dobila jugoslovanska vlada od italijanske strani opozorilo, da bi bila prijateljska pogodba s Francijo nezdružljiva s prijateljsko pogodbo z Italijo. Ker belgrajska vlada na italijanski pritisk ni hotela žrtvovati zveze s Francijo, je Mussolini sklenil tiranski pakt, ki je v nasprotju z italijansko-jugoslovansko rimsko pogodbo iz leta 1924.

Evropski mir — zaključuje Gauvain — je odvisen od spoštovanja zakona: Balkan balkanskim narodom. Vsako hegemonistično prizadevanje kakve velesile na Balkanu mora neizbežno dovesti do spopada.

Rimska »Tribuna« označuje vse dosedanje predloge za poravnavo spora glede Albanije kot zmotne in nemogoče. Teh zmot je kriva predvsem Francija, ki hoče izvajati indirektno varuštvo nad Jadranom, kjer nima nič opraviti. Francoska zveza z Jugoslavijo nikakor ne more omajati naravne in zgodovinske hierarhije in je popolnoma narobe, ako zamišlja Francija, kadar nastopa Italija proti Jugoslaviji kot jadranska velesila, načrt nekeke diplomatske »paritete« med Italijo in Jugoslavijo. Končno pravi »Tribuna«, da samo današnji režim v Albaniji jamči za stalnost razmer, zato mora ostati.

»Frankfurter Zeitung« z dne 2. aprila razpravlja na uvodnem mestu o nettunskih koncesijah in ugotavlja, da globoko posegajo v jugoslovanske politične in gospodarske interese. Ni torej res, kar trdi italijanske časopise, da je ratifikacija teh konvencij malenkost in ob sebi umevna. Ratifikacija takih pogodb se vselej in povsod izrečno pridrži parlamentom. V večini slučajev je to morda samo formalnost, a vendar je izrečna pravica narodnih zastopov, da ratifikacijo odklonijo in bilo je že zelo važnih pogodb, ki se niso ratificirale. V tem slučaju so prepričani ratifikacijo zelo izraziti zunanje politični razlogi, strah pred italijansko poplavo. Če se hoče torej sedaj jugoslovanska vlada prizadevati, da se konvencije ratificirajo, bi to bila tako velika pridobitev za Italijo, da bi mogla brez škode žrtvovati kos tiranskega pakta. Sicer je pa albanski problem že tako zamotan, da mu je dejansko težko najti trajno rešitev. Toda to se mora zgoditi, in sicer čim prej. Društvo narodov se mora lotiti stvari z večjo energijo in večjo modrostjo, kajti današnje človeštvo ne preneha, da bi dalje telesa nevarnost nove strašne vojne.

»Neue Zürcher Zeitung« objavlja članek Lloydja Georgea o Balkanu. L. George priznava, da ustvarja tiranski pakt italijanski protektorat nad Albanijo. Za Jugoslavijo pomenja to, da je dobila na Jadranu ob svojih lastnih vratih, celo na svojem hodniku ne ravno prijateljskega stražarja. Položaj je pa tak, da se ne bo upala izzvati vojne z Italijo, ki bi je sama ne zmogla, a od Rusije in svojih zaveznikov se ne more nadjeti nobene pomoči. Nezaupnost Slovanov nasproti Italijanom ima globoke razloge, saj vedo, da merijo njih težu na dalmatinsko obal in otoke. Predsednik Wilson je iz čelaga srca podpiral pravice Jugoslovancev do teh predelov. Gojil je globoko nezaupnost nasproti italijanskemu imperializmu, ki ga je takrat žilavo zastopal baron Sonnino, kasneje na ga obnovil Mussoli-

ni. Sedanji spor zaradi Albanije se bo po vsej priliki nekako spravil s sveta, s čimer pa albansko vprašanje ne bo rešeno.

Nepolitično stanovsko zastopstvo in SDS.

Že ob zadnjih državnozborskih volitvah so razni SDS voditelji hoteli na vsak način pritegniti tako važno gospodarsko institucijo v politični vrtnice. Dobro se še spominjamo, da je v imenu zborničnih svetnikov pripadajočih SLS g. Ogrin tedaj podal na plenarni seji ugovorjal, da nikakor ni umestno, da se zbornica eksponira za SDS, da zbornični tajnik g. Mohorič kandidira na njeni listi v državni zbor. Manjšina je tedaj ugotovila, da se s tem hoče uvajati politiko v zbornico. Ta slutnja kakor se vidi se je tudi uveljavila. G. zbornični tajnik Mohorič je takrat res kandidiral v državni zbor s privolitvijo večine zbornice. Ko se je pa šlo letos za volitve v oblastne skupščine, pa se mu niti ni zdelo več vredno vprašati za mnenje zastopništva zbornice, ampak je ta mandat prevzel kar na izrecno zahtevo SDS ter tudi bil izvoljen v oblastno skupščino. Nič bi ne imeli proti temu, ako bi bil on res le kandidat zbornice, ne pa kandidat SDS, ki je s tem imela samo namen po njem izrabljati zbornico za svoje namena.

Danes se dobro vidi, da hoče ravno SDS kot pod patronanco gotovih »strokovnih« organizacij izrabiti še to edino stanovsko organizacijo. Prav na premeten način so se znali utaboriti v poslopje zbornice, in iz te trdnjave operirati na vse strani. Elita SDS funkcionarjev je danes tam usidrana. V pritličju palače je naseljena Zveza trgovskih gremijev z načelnikom g. L. Weixlom (SDS) in tajnikom Šmucem (SDS), Zveza obrtnih združenj z načelnikom g. Franchettijem (SDS) in tajnikom Keiserjem (SDS), Zveza industrijev s predsednikom Hribarjem in tajnikom inž. Šukljem. Vsak trenutek se pojavljajo v zborničnih prostorih prav pridno tudi oblastni poslanci SDS, posebno g. Zebal, g. Poljanšek in drugi. Prav pridno funkcionira vedno telefon iz zborničnih pisarn v centralo k dr. Žerjavu.

Ali SDS res misli, da je vzela v zakup ves gospodarski pokret v Sloveniji, saj je nam vsem dobro znano, da ona ravno nima pravice do tega in da se imamo ravno njemu delu najbolj zahvaliti, da se je v teku 7 let njenega vladanja Slovenija gospodarsko docela upropastila. Le pogledimo, kako se je radi strankarskih interesov nacionalizirala naša industrija, kako vsled davčne politike upropastila naša trgovina, obrt in industrija. Edino, kar je ostalo od nacionalizacije, industrije je, da nekatere veličine SDS sedijo še danes v upravnih svetih dotičnih nacionaliziranih podjetij.

Na predzno »Jutrovo« vprašanje, v čigavem imenu vodimo mi borbo za enakopravnost v TOI zbornici, odgovarjamo, da to delamo v imenu vse Slovenije, v imenu ogromne večine vsega našega naroda, ki nam je naložil dolžnost, da osvobodimo slovensko gospodarstvo vezi mladinskega partizanstva.

Edino to partizanstvo je narekovalo volivni red, v katerem naj služijo kategorije, ne trgovstvu, ne obrtništvu in ne industriji, ampak volivni geometriji SDS.

Zato mora ta volivni red pasti, da bodo zastopniki obrti, trgovine in industrije svobodno mogli tekmovali za zaupanje svojih stanovskih tovarišev.

SDS -- oficijelno za Vodnikovo družbo.

Kolikor nam je znano, se redno poudarja, da je Vodnikova družba zgolj le kulturna ustanova in nikakr privešek SDS. — Poverjeniki Vodnikove družbe pa so dobili od tajništva SDS navodila in sredstva za reklamo za Vodnikovo družbo in še posebno opozorilo, da naj razširjajo to njihovo ustanovo kar najbolj. Ker bo pa tajništvo SDS gotovo v tej zadevi hotelo zopet imeti dokumente od uredništva, javljamo, da se lahko dobijo pri poverjenikih Vodnikove družbe, v Mariboru recimo pri g. Boltavzaru. — Kakor pa zavrača naš narod SDS, tako zavrača tudi njegovo kulturo. »Pravica kladiv« je prva označba te kulture. Oficijelno poslovanje tajništva SDS za Vodnikovo družbo je drugi dokaz. Tretjega pa naj Vodnikova družba dobi od publike.

Beleške

△ Tri afirmacije zahteva g. Radić kot pogoj za vstop HSS v vlado. Prva je: da preneha naša zunanja politika biti italijanska služkinja, druga: da se naša država izgradi od znotraj, kakor je to hotel Karagjorgje, pred njim Matija Gubec, pred njim še mnogi drugi, in kakor hoče zdaj naša ustava in naš kralj. Brez samouprave ni svobode. Tretja afirmacija pa je ta, da dobimo (namreč HSS) eno ministrstvo, preko katerega bodo mogli naši ljudje vršiti stvaren vpliv v vladi. Nam kot stranki ni potrebno, da gremo v vlado, ampak potrebno je to narodu, državi in kralju. — Ali je postal skromen ta gospod Radić!

△ Majorizacija. Vse mogoče argumente je že privleklo »Jutro« za lase proti splošni in enaki volivni pravici za Trgovsko in obrtno zbornico, najmenitnejšega je pa zdaj pogruntalo. »Sicer se pa krši — tako piše — z izpremembo dosedanjega volivnega reda, na

podlagi katerega so v zbornici zastopani vsi gospodarski stanovi, tudi princip stanovskega zastopstva. Kakor hitro bo majoriziral en stan druge, ne bomo imeli več zbornice za trgovino, obrt in industrijo, pač pa morebiti kako zbornico podeželskih konzumarjev. Zbornica pa je za to tu, da je izraz vseh gospodarskih stanov, ne pa posameznih, in da spravlja interese enih stanov v sklad z interesi drugih, v kolikor je to mogoče in v kolikor to ni v škodo, pač pa v korist splošnim narodnogospodarskim interesom. — Bravo, bravo! Tako pravimo tudi mi in nas le veseli, da je »Jutro« spoznal potrebo, da se uveljavi enokopravnost vseh stanov in odpravi majorizacija, kakor je obstojala po dosedanjem volivnem redu.

Važno opozorilo za graditelje novih hiš.

Veliko zanimanje je zbudilo v Sloveniji dopolnilo k finančnemu zakonu, ki daje tudi vsem krajem v Sloveniji davčne olajšave na novozgrajene stavbe. Mnogi, ki se za te olajšave zanimajo, pa si niso na jasnem glede nekaterih določil tega člena finančnega zakona, zato pojasnjujemo sledeče:

Oprostitev velja za vse kraje v državi, ne le za mesta.

Oprostitev velja tudi za nazaj. Samo morajo vsi tisti, ki so hiše zgradili pred 1. aprilom 1927, vložiti takoj prošnjo za olajšavo. Rok je 45 dni.

Dotični člen finančnega zakona govori najprej o olajšavah za mesto Belgrad. V kolikor pa se nanaša na Slovenijo, se glasi:

V vseh ostalih krajih v področju cele kraljevine se oproščajo hišno-najemninskega davka nove zgradbe in deli obstoječih zgradb, ki se zgradijo po odobrenju gradbenih oblasti in sicer: v krajih z nad 50.000 prebivalci za 20 let, v krajih z nad 20.000 prebivalci za 15 let, v ostalih krajih pa za 10 let.

Za oprostitev davka je treba vložiti prošnjo v roku 30 dni od uporabe zgradbe; ako se zgradba prične uporabljati prej, pa od dneva stvarne uporabe. Od istega dne se tudi računa davčna oprostitev. Oprostitev se skrajša za dvakrat toliko časa, za kolikor se je bila prošnja prepozno vložila.

Vse tiste zgradbe v oblasteh, ki doslej po ukinjenju prejšnje uzakonjene uredbe o pospeševanju graditve stanovanj niso imele pravice za oprostitev, se naknadno oproščajo tega davka v gornjih mejah in pod istimi pogoji, ako lastniki teh zgradb zaprosijo za oprostitev v roku 45 dni od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, to je 45 dni po 1. aprilu 1927.

S tem členom je Jugoslovanski klub popravil veliko krivico, ki se je godila Sloveniji, ker se je pod liberalnimi režimi pozabilo podaljšati uredbo o oprostitvi od tega davka tudi za Slovenijo. Vsled tega je bil zadnja leta deležen olajšav samo Belgrad. Sedaj je vrzel izpolnjena in so vsi, ki so gradili nove hiše, naknadno prejeli to davčno ugodnost na zahtevo in po zaslugi SLS.

Dr. Stresemann in konkordatno vprašanje.

Berlin, 6. apr. Zunanji minister dr. Stresemann je imel minuli ponedeljek pred forumom svoje stranke govor, v katerem se je ostro izrekel proti državnemu konkordatu s sv. stolico. Nemški nacionalci in Centrum so vsled tega posredovali pri državnem predsedniku Hindenburgu, ki je nato sklical ministrski svet. Dr. Stresemann je na seji ministrskega sveta podal izjavo, ki je njegove prejšnje izjave glede konkordata znatno omilila. Opozicija je včeraj v parlamentu zahtevala, da dr. Stresemann končno popolnoma jasno opredeli svoje stališče glede konkordata. Dr. Stresemann je nato med splošnim presenečenjem izjavil, da smatra državni konkordat kot zelo koristen in da je želel, da se sklene.

Dogodki na Kitajskem.

v London, 6. apr. (Izv.) Listi poročajo, da je besedilo angleške note radi dogodkov v Nankingu približno isto, kakor ameriške in japonske note. V niti zahteva Anglija, da se kantonska vlada javno opraviči, da plača odškodnino, da kaznuje krivce in vse one, ki so po svoji službi odgovorni za dogodke.

v Peking, 6. apr. (Izv.) Danes jutraj je udrlo 100 vojakov Čangcolinove armade v poslopje sovjetskega poslaništva. Dosedaj so aretirali 6 Rusov in 20 Kitajcev in v poslopju so zaplenili eno strojno puško in 15 pušk. Uradništvo sovjetskega poslaništva se je bilo poskrilo. Vojaštvo še vedno straži poslopje.

v London, 6. apr. (Izv.) Kakor poroča »Daily Express«, je včeraj tajnik japonskega poslaništva pri vožnji z avtomobilom zgubil važne diplomatske dokumente o zvezah Anglije in Japonske.

v Pariz, 6. aprila. (Izv.) »Information« poroča iz Pekinga, da je general Pišučen, ki je bil poveljnik 8. šantunske armade, na povelje Čangčungčanga radi veleizjave obsojen na smrt. General Pišučen je v Šanghaju vodil pogajanja s Kantonci za prestop k njihovi armadi.

v London, 6. aprila. (Izv.) Iz Pekinga poročajo, dosedaj še nepotrjeno vest, da je Čangcolin obsodil na smrt 50 kitajskih žena, katere so dobili pri preiskavi skrite v sovjetskem poslaništvu. Čangcolin je pričel energično postopanje proti ruski propagandi. S tem v zvezi je dal zapreti dve Američanki, ki sta bili po-

prej lastnici časopisnega urada, češ da sta bili v zvezah s kantonsko vlado.

v Tokio, 6. aprila. (Izv.) Japonska vlada je sklenila, da spravi vse japonske državljane iz notranjosti Kitajske na varno in jih prepelje na Japonsko.

v Berlin, 6. aprila. (Izv.) »Lokalanzeiger« poroča iz Šanghaja, da je bila angleška vojaška patrulja na svojem potu zahrbtno napadena in ubita.

Poljsko-ruska pogajanja.

Varšava, 6. marca. Tukajšnji poučeni krogi ne prikrivajo težav, ki nastajajo ob tekočih pogajanjih v Moskvi za poljsko-ruski garancijski pakt. Pri velesilah in Društvu narodov je zunanji minister Zaleski že ugledil pot, tako da od te strani ni pričakovati ovir, pač pa je vprašanje, če bo hotela Rusija pristati na poljske obveznosti nasproti Romuniji in Društvu narodov. Pogajanja vodi od ruske strani Litvinov, namestnik odsotnega Čičerina. Poslanik Patek pride o veliki noči zopet v Varšavo, da poroča o stanju pogajanj.

NAPAD NA KATOLIŠKE LISTE V PARIZU.

v Pariz, 6. apr. (Izv.) Včeraj je gruča ljudi priredila demonstracije v prostorih katoliških listov, ki so odobraval papeževo prepoved »Action française«. Napadli so najprej prostore lista »Krščanska demokracija«, ki ga ureja Mare Sagnier. Udrli so tudi v redakcije listov »Petit Democrat« in »Vie catholique«. Ker so bili na avtomobilih, se jim je posrečilo, da so ušli pred zasledovanjem policije.

PROTI ANGLESKEMU ZAKONU O STROKOVNIH ORGANIZACIJAH.

v London, 6. aprila. (Izv.) Delavska stranka namerava pričeti odločen boj proti novemu zakonskemu načrtu o strokovnih organizacijah. Proti temu zakonu bo nastopilo vse delavstvo od Macdonalda do Cooka enotno.

v London, 6. aprila. (Izv.) Izvršilni odbor parlamentarnega kluba delavske stranke je sklenil predlagati parlamentu, da se razpravljanje o načrtu zakona o strokovnih organizacijah odloži za šest mesecev.

Najnovejša moda
Poudre Mon Parfum
Bourjois — Paris

P. V.:

Socialne razmere na Kitajskem.

Mednarodni urad dela je objavil nedavno v svojem mesečniku članek o socialnih razmerah na Kitajskem. Pisev tega članka P. Henry je bil pred kratkim sam na Kitajskem in je natančno proučeval tamošnje, socialne razmere. Njegovo mnenje je, da je osrednji problem vsega socialnega vprašanja na Kitajskem ta, da se orientalski konzum prilagodi novemu gospodarstvu (pravzaprav bi bilo prav obratno) in da drži korak s hitrim napredkom iz tujine na Kitajsko presajene industrije.

Avtor podaja pregled delovnih razmer v starih podjetjih na Kitajskem in v modernih obratih. Na splošno je stanje zelo žalostno. Malo se je začelo delati na izboljšanju leta 1923. Tega leta je izšlo več socialno-političnih zakonov, v katerih se vidi jasna tendenca, ki naj pokaže kitajskemu delavcu pot k emancipaciji. V prvih povojnih letih je nastala med kitajskim delavstvom velika moralna depresija. Najučinkovitejša od pomoči temu nezgodnemu stanju bi bila, spravi o eni mase, ki jih je prignala lakota v mesta, zopet na deželo, kjer se zemlja še ne izrablja tako intenzivno kot bi se lahko. Pri tem pa je seveda treba prelomiti s kitajsko tradicijo, odpraviti razne predsodke. Vpeljati je treba menjavanje pri setvi in sajenju, sprijazniti kmetu z uporabo umetnih gnojil, prenehati z izsekavanjem gozdov, začeti gojiti živinorejo itd. Na drugi strani pa bi se moral delovni proces po obratih malo racionalizirati, seveda pametno, ne enostransko. Mnogo delovne sile gre v nič. Ako se bo dosegel kak napredek v poljedelstvu in industriji, potem bodo s tem na razpolago tudi prometna sredstva, ki jih danes Kitajska nujno potrebuje. Producijska kapaciteta dežele se bo z izboljšanjem delovnih razmer seveda zboljšati zdravstvene in higijenske razmere v tovarnah.

Kitajska vlada je izdala pred nedavnim zakon o strokovnih organizacijah. Izdane so tudi uredbe glede ureditve sporov v podjetjih. Pri takih sporih morajo vedno sodelovati kraljeva politična oblastva, ki morajo vse take slučaje preiskati in nepristransko odločiti. Dokler traja spor, se ne smejo izvršiti nobene redukcije ali izprtja.

+ Židje v Moskvi. Mih. Koljcev v »Pravdi« besno napada oblasti, ki so priredile židovski praznik Purin v najboljši moskovski dvorani (nekdanji Plemiški hiši). Piše, da je to izzivanje in zahteva naravnost strogo kaznen za moskovskega kantorja Melamedova, ki je pel ta večer židovske pobožne in praznične pesmi: »naj ga spravijo bolj daleč, kar k vragu.« Ta protizidovski izbruh vladnega lista je posebno zanimiv, ker so priredili židje svoj koncert z jako visoko vstopnino v korist nekega državnega urada. Dejstvo je, da so sodelovala pri večeru vsa državna gledališča. radio-postaja in druge ustanove. Tako najprej soveti židje izrabljajo, nato pa hujskajo množico in kričijo o židovski nesramnosti.

Kaj se godi doma

† Župnik Josip Dobrovč

Dne 6. aprila je umrl g. Josip Dobrovč, župnik v Črni pri Prevaljah. Pokopali ga bodo jutri, v petek, ob 3 popoldne. — Pokojni se je rodil 30. julija 1878 v Zlaborju pri Rečici v Zg. Savinjski dolini, študiral gimnazijo v Celju, bogoslovje pa v Celovcu. V mašnika je bil posvečen 30. julija 1878. l. Pastiriral je na več krajih, med drugim kot kaplan pri župni cerkvi sv. Ilje v Celovcu, nato kot kanonik v Velikovu in nazadnje je bil župnik v Črni. Bil je izredno delaven in vztrajen kot dušni pastir in kot narodni delavec. Mnogo je deloval v društvi in je bil na glasu kot dober posojilničar. Daljšo dobo, kot kanonik v Velikovu, kjer je imel hude borbe s tamošnjo svobodomiselnostjo nemškutarijo, je bil stebler slovenskega gibanja v vsem v velikovškem okraju. Vsled njegovega neupogljivega značaja so ga spoštovali tudi narodni in politični nasprotniki. V Celovcu je bil nekaj časa tudi tajnik »Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem«. Ljudstvo je imelo neomajno zaupanje v njega, zato je zapustil povsod, kjer je oral ledino, globoke brazde za seboj. Zadnja leta je fizično nekoliko oslabil, da ni mogel več v isti meri razviti silne energije, ki mu je bila prej lastna, a v njegovi zlati, idealni duši so žareli nepretirgoma še vedno isti ideali, ista volja za udejstvovanjem, žrtvovanjem. Svetila mu večna luč!

Romanje v Assisi in Rim.

Dne 19. maja odpotujejo romarji iz Zagreba na grob sv. Frančiška in sv. Cirila. Kdor se želi romanja udeležiti, se mora najkasneje do 20. aprila prijaviti in s prijavo doposlati najmanj 500 Din, dočim mora biti ostanek izplačan najkasneje do 5. maja. (Položnice za pošiljanje denarja zahtevajte od odbora.) Ako se kdo ne bi mogel romanja udeležiti, se mu povrne denar po odbitku 25 Din, ako se odjavi pred 15. majem. Ako se odjavi po 15. maju, se mu odtegne 100 Din. Cena za III. razred znaša 1200 Din, a za II. razred 1650 Din. V tej vsoti je vračunano: prenočišče, hrana, potrebni prevozi in takse le v Assisi in Rimu, in stroški vožnje samo v Italijo.

Vsak romar, ako je naš državljan, mora poslati pismeno potrdilo od svojega občinskega urada, odnosno v mestu od redarstva, da se proti njegovemu potovanju v Italijo ne stavi nikakoli zapreka. Kdor ima potni list, temu ni potreba izjave. Kdor ni naš državljan, mora imeti potni list, a ni potreba italijanskega vizuma.

Učitelji in učiteljice, ki se žele udeležiti romanja, naj zaprosijo rednim potom za dopust 14 dni, katerega jim ministarstvo v to svrhu podeli.

Na naših železnicah dobimo 50 odst. popust.

Ako želi kdo obiskati Neapelj, Pompeje, Vezuv, naj se prijavi odboru romanja, kateri bo omogočil udeležencem bodisi pred ali po 26. maju izlet v gorenja mesta. Cena za III. razred bo znašala okrog 250 lir, a za II. razred okrog 300 lir. Kdor želi iti v Neapelj po 26. maju, si mora nabaviti poseben potni list od naše države, a odbor mu preskrbi legitimacijo od nadškofijskega ordinariata s fotografijo, kar velja mesto vizuma italijanskega konzulata. O tem izletu bomo še podrobno poročali, ko se bo vedelo, kdaj se bo izlet vršil, ali pred ali po romanju. Izlet bo trajal en dan in dve noči.

Ako želi ostati kdo več časa v Italiji ter obiskati tudi druga mesta, naj se obrne za pojasnilo na odbor.

Denar in vsa eventualna vprašanja je nasloviti na odbor romanja, Zagreb, Kaptol 9.

Na potu v Rim se zadržimo en dan v Benetkah in Padovi in en dan in eno noč v Assisi. Od 22.—27. ostanemo v Rimu, kjer si bodo romarji lahko ogledali znamenitosti Rima ter na

Vnebohod pristavovali veliki papeževi maši, popoldne istega dne pa slavnostni akademiji v zavodu sv. Jeronima. Program potovanja ter ogledovanja znamenitosti v posameznih mestih bo z nekaterimi drugimi navodili posebej natisnjen in doposlan romarjem.

Upravičena je nada, da bo romanje, ne samo po notranjem značaju, temveč tudi tehnično, zunanje vzorno prirejeno, ker sodeluje pri tem naša frančiškanska provincija Apostolstvo sv. Cirila in Metoda ter nekateri člani jubilejnega romanja iz l. 1925, ki je bilo po svoji organizaciji eno najboljših romanj vsega katoliškega sveta.

Akademija hrvatskih Orlov v Zagrebu.

Zagreb, 4. aprila 1927.

V jubilejnem letu slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda in v njunem duhu je včeraj hrvatski Orel priredil prvi večji nastop v gledališču »Tuškanec«.

Navzoče je presenetil idealizem, energija, neobčutno požrtvovalnost in mladeniški polet ki je odseval iz prireditelje. Orlovski orkester je začel akademijo z orlovsko himno.

Načelnik brat L. Zanko je v kratkih, jedrnatih potezih predstavil publiko orlovske cilje, načela in program. Nato so vaditelji s posebno živahnostjo izvajali svoje težke vaje. Sledile so jim članice iz Zagreba s prostimi vajami. Moški naraščaj je veselo prikazal motive kosaških iger »Kozakac«.

Pri četrti točki je poveliti točno izvajanje znane pesmi »Dalmatinski šajkaše«. Izvajalo jo je 6 zagrebških Orlice v mornarskih belih bluzah in belih mornarskih čepicah.

V naslednji točki je osem članov v beli obleki s črnim pasom izvedlo zanimive vaje v zastopu.

Največ aplavza so žele Orlice iz Požege. Nastopile so v krasni narodni noši in izvajale prikupljive narodne motive »Tri ptice« in simbol: Orlica — Euharistija.

Tudi vaje članov na bradlji so pokazale napredek. S pihalno omenjamo članice iz Karlova v simboličnih vajah »Djevojka i cvijec«. Naglasiti je, da so novinke.

Ugrabljeni Istri je bila posvečena prisrčna točka »Istarski vapaji«. — Prvi del (deklamacija, V. Nator): Galijotova pesem. Na temni pozornici težko vzdihuje mornar. V rokah trdo veslo. Trak luči — upanje. Vesla in s težkim sremom kliče: »na jug... sinje more!« — Drugi del: ritmična fantazija v treh slikah: a) V dolgih belih oblakih s črnim velom na glavi se pomika na sredino pet žalostnih oseb. Luč v barvah variira. Pozdravljajo. Tisoč našega ljudstva kličejo na pomoč, jokajo nad svojim suženjstvom. b) Bolečina je zmagnala, volja je potrla, moč ljudstva se zvija v verigah sile in krivice. c) Upanje se vzbuja. Trda vera v dan vstajenja.

Šest članov iz Požege, belo oblečenih, je zelo precizno in elegantno izvajalo češke skupinske vaje; morali so jih ponoviti.

Končali so vaditelji s simbolom orlovskega dela z naslovom »Orlic« v 4 slikah:

Mi smo mladost vedrine.
Radnici mi smo na djelu.
Mi se molimo Bogu.
Mi smo hrabri borci.

Veseli se, orlovska hrvatska mladina, svojega dela in uspeha. S teboj deli žalost in veselje slovenski Orel in Orlica; želita ti mogočnega napredka; s teboj korakajo čete slovanskih Orlov.

Dame občudujejo

fini okus tvrdke DRAGO SCHWAB, Ljubljana, ki je nabavila za to sezono krasno blago za damске plašče. Za toliko lepote so cene res nizke. Priporočamo cenjenim damam, da se napotijo na ogled blaga.

Že zopet bomba v mariborski okolici.

Maribor, 6. aprila.

Par tednov sta imela Maribor ter okolica mir pred bombami. V noči od torika na sredo je pretresel razpok bombe prostore gostilne Kerenčič na Pesnici pri Mariboru. Nekdo je pognal bombo skozi okno navadne sobe. Bomba je eksplodirala, popolnoma razdrila okno ter šipe in ostanke bombe je videti tudi v vratih, ki vodijo iz navadne v posebno sobo. Ranjen ni bil nihče, ker je bila krčma že zaprta.

Tudi ta najnovejša bomba je istega izvora, kakor tiste, ki so se razpočile pred vilo dr. Leskoverja, na hribčku pri Vollerju in na kleti hiše vodje delavnic državnih železnic g. Dolkovskega.

Prebivalstvo v Mariboru in okolici, posebno še na državni meji, ponovno zahteva, da se končno vendar izsledijo krivci teh bombnih atentatov ker se ponavljajo vedno na enak način in so brzokone vedno isti ljudje poleg. Ko je na noč pred 23. januarjem bilo vrženih več bomb ob županovi hiši in pred domnevanim stanovanjem prof. Ribariča, se je javno dolžilo Orjuno, ki teh govorilo do danes še ni dementirala. Ko je »Jutro« besno napadalo g. Vollerja, tedaj je razpočila bomba pri njegovi hiši. Preteklo nedeljo se je mudilo na Pesnici do 20 organiziranih Orjunashev, kjer se namerava ustanoviti krajevna organizacija Orjune. V noči od torika na sredo pa je padla bomba. Ljudstvo v splošnem zopet dolži Orjuno.

Prepričani smo, da bodo oblasti storile vse, da se izsledijo krivci in tudi prav eksemplarično kaznujejo. In če se dožene, da je na teh napadih kriva Orjuna, potem je nujno, da jo oblast takoj razpusti.

Preiskavo vodi mariborska policija, ki je storilec že na sledu. Zanimivo je, da so Kerenčiču grozili že pred meseci z maščevanjem Orjune.

Centralizem se je udri

v Osilnici v nedeljo 3. aprila popoldne ob 4. Deset metrov dolgi most nad Potokarjevim jarkom se je prelomil pod tovornim avtomobilom, napolnjenim z vojniki in priljago. K sreči je avto vozil dosti počasi in se je kar lepo usedel v globoki hudournik, tako da so bili le štirje ranjeni, dasi je pretila smrtna nevarnost. Dva vojaka sta zelo poškodovana: Enemu so se pretresli možgani, drugi je poškodovan na obrazu. — Škoda le, da nismo imeli fotografa blizu, da bi svetu pokazali v jarku ležeči polomljeni avtomobil, ki ga danes, v ponedeljek Osilničani vlečejo iz jarka. Že dolgo je bila ta most nevaren. Občinstvo samo je opozarjalo na nevarnost, kakor tudi orožniška postaja. Pa je bilo vse gluho, češ: »Ni take sile!« Sam Bog ve, koliko ima Potuharjev most bratcev po Sloveniji in na Hrvatskem! Če še pomislimo, da je cesta razorana kakor njiva, se ne moremo načuditi, da se je 3. aprila otvorila avtomobilna pošta! Veliko sreče, če ne bomo obšli v blatu!

Mežiška afera.

Maribor, 5. aprila.

Včeraj smo poročali o razkritju velike afere v Mežici in o aretaciji poslanca Möderndorferja in članov kraj. šol. sveta. Poleg Möderndorferja so bili v Mežici aretirani Leopold Ozmič, Franc Blatnik in lesni trgovec Veselko, v Celju pa je bil zaprt že 26. marca tajnik kmetiskodelavske zveze Lajze Leskovšek.

Danes so bile izvršene po nalogu mariborskega drž. pravdnika nadaljne aretacije in sicer v Ljubljani. Aretirana sta bila bivši komunistični poslanec Lovro Klemenčič in inženir Drago Gustinčič. Obtožena sta oba radi sodelovanja v mežiški aferi.

V mežiški občini vlada sedaj velikansko ogorčenje. Ljudstvo je bilo radi Möderndorferjevega delovanja že zdavnaj razburjeno, toda socialisti so vpeljali v občini tako strahovlado, da je moralo vse molčati. Ljudje so tem bolj ogorčeni, ker ima

mežiški rudnik svoj lasten vodovod ter se brani prispevati ka stroškom za občinski vodovod, ki je zgrajen za šolo in občano. Tako so sedaj oni, ki so se dali na novi vodovod priklopiti, obvezani poravnati stroške sorazmerno s svojo davčno močjo. Seveda pomeni to za vse občane, ki so sami mali obrtniki in revni posestniki, katastrofo, ker znašajo deleži, ki odpadejo na nje za plačevanje stroškov od Din 20 tisoč do 100 tisoč. Pri mariborskem velikem županu se je oglasila deputacija občanov iz Mežice, da se jim na kak način pomaga iz tega nevarnega položaja. Na vsak način bo treba ubogo ljudstvo obvarovati pred nesrečo.

Avtomobilska nesreča.

V torek popoldne je vozil avtoomnibus, ki je last mariborske tvrde Völker, iz Ptuja preko dravskega mosta proti Bregu in od tamkaj se je namenil vrniti nazaj v Maribor. Ravno na ovinku na Bregu je padlo z avtoomnibusu prvo kolo in avtomobil je priletel z vso silo v brzjavni drog, ki se je pod sunkom celo nagnil na stran. Šofer si je pri padcu na zdrobljeni šipi prerezal žilo vodnico, a takoj je bila na mestu nesreče pomoč in so šoferju kri pravočasno ustavili. Avtoomnibus je razbit, a šofer ni razen omenjenega dobil nobenih drugih poškodb. Na srečo je bil v avtoomnibusu samo šofer.

Ogromna globa.

Kakor poročajo iz Osjeka, je uprava državnih monopolov zdaj izdala obsodbo v tihotapski aferi Iso Langa in tovarišev (16 oseb). Iso Lang in tovariši so obsojeni na 200.000 Din globe v korist monopolne blagajne, zraven vsak na 50.000 Din državne takse in povrh še na leto dni zapora, vsi solidarno pa na 62.475.900 Din globe za izmaknjene takse in na 1.874.440 Din takse na to globo. Tovarna cigaretnega papirja »Mirac« in fabrika kanditov Osješke Trgovske delniške družbe pa sta zaplenjeni in prideta v državno last, radi zlorab, ki so se tam vršile. Obsojeni imajo pravico pritožbe na samo monopolsko upravo.

Slovenci v Italiji

Fiskalno izžemanje primorskega kmeta. Primorski kmet je na robu gospodarskega propada; jasno je, da sledi gospodarskemu neizogibno tudi narodni »propad«. In gospodarska politika fašističnega režima na Primorskem je usmerjena prav v tem pravcu. Uničiti je treba slovenskega kmeta najprej gospodarsko, narodno ga potem ne bo treba več. Naj navedemo danes samo en primer, t. j., kako se iztirjuje hišni davki. Po zakonu so tega davka proste kmetijske hiše, ki ne služijo drugi obrti. Zakon je jasen: Pa kaj se je dogajalo na Krasu in v neka erih krajih v Istri? Iz Trsta so prišli davčni uradniki, vzeli s seboj občinskega tajnika in šli s kmetom »glihat«: Plačate 30 lir? Ne morem. Pa vsaj 20! Ne morem. No, 10 boš pa plačali, saj takó boste drugih davkov prosti. Kmet se je vdal in podpisal za 10 lir. Pozneje je prejel plačilni nalog kar za 20 lir. Naznanil je rekurz. Odgovor: Davek vam je bil odmerjen na podlagi lasne prijave. Končni rezultat je, da plačuje del Krasa in Istre hišni davek, medtem ko so drugi poljedelci davka prosti. — Nič manj kričeži na naslednji primer. Cerkovnika, ki že mora plačevati radi te svoje »obrti« (!) dohodninski davek, je davkar naložil 50 lir hišnega davka. Cerkovnik je rekuriral, češ da je pravzaprav kmet in da je zanj služba v cerkvi čisto postranska, ki danes sploh nič ne nese. Klicali so ga na davkarstvo. Cerkvenik je vse to uradniku razložil. Ta ga je pričel zmerjati, da je predrzen in ga odsvil. Rekuz je bil zavrnjen in cerkovnik je moral plačati za tri leta nazaj davek (150 lir!). Denar mu je posodil gosp. župnik.

Slovenski listi prepovedani vojakom. Te dni se je pripetil v Speziji dogodek, ki nam dokazuje, da je slovenskim vojakom v resnici prepovedano čitanje slovenskih listov in sicer pod grožnjo kazni. Nekemu slovenskemu vojaku je prihajal slovenski tednik s Primorskega. Predsojniko si klicali vojaka na odgovor. Njegova pojasnila, da se gre morda za kak opozicijski list, niso nič izdala. Fantu je poveljnik prisodil dva dni zapora.

Plaz ga je zasul. V nedeljo je snežni plaz, ki se je utrgal z Bele Peči, potegnil za seboj uradnika tržaškega Lloyda Klavdija Casa, ki se je podal v gore z bratom odvetnikom na smučkanje.

Rado Kušej:

Pravoslavne cerkve in njihovo pravo.

(Dalje.)

6. O hudih časih, ki jih preživlja ruska cerkev, je naša javnost več ali manj informirana. Dočim je mučeniški patriarh Tihon predstavljaval v svoji častiljivi osebnosti po zasledbi prestola 19. novembra 1917 učinkovito na zunaj enotnost ruske pravoslavne cerkve, ki jo je vladal samo zborno s sveto sinodo in visjim cerkvenim svetom, je boljševiška revolucija to enotnost razbila ter je uvedla ločitev cerkve od države, konfiscirala cerkveno imovino in gnala Tihona kot njenega branitelja v ječo. Prepovedan je v Rusiji vsak verski pouk pri osebah pod 18. letom. Šele versko dorašle osebe se smejo priznavati k kaki veri. Pisec trdi, da je cerkev popolnoma izgubila enotno vodstvo in da se cepi na več nasprotujočih si struj. Značilno je, da izvira tako zvana »Živa Cerkev«, ki priznava sovjetska revolucionarna načela, simpatije in priznanje prekarnega položaja očitno pripravljene v carigradskega patriarha, ki je vsled svojega prekernega položaja očitno pripravljene v svojo korist žrtvovati tudi načela pravoslavja. Umrl patriarh Gregorij je celo s posebnim pismom (6. junija 1924) od patriarha Tihona zahteval, da naj se njegovemu prestolu odpove in upravo cerkve popolnoma prepusti reformatorjem okrog »Žive Cerkve«. Še značilneje

je za razmerje carigradskega patriarha do ruske pravoslavne (Tihonove) cerkve, da je dobila poziv za vesoljni cerkveni zbor na Sv. gori l. 1926. (ki se pa, kakor znano, ni sestala) samo »Živa Cerkev«, ne pa tihonovska, dasi se priznava k le-tej več nego 85 odstotkov prebivalstva. Kakor izhaja iz zadnjega pisma sedanjega varuha patriarhovega prestola, nadškofa Serafina, objavljena v »Slovenec« 1927, šte. 53, str. 7, so vse razkolne struje v teku treh let odcvetele in je verna Rusija vsa zopet Tihonova in obeta postati še bolj, kot je bila poprej, čim prestane zadnji boj z boljševizmom, osrče poglavljenega in duhovno obnovljenega pravoslavja. Kaj naj potem pomeni vesoljni pravoslavni cerkveni zbor brez tihonovcev?

Del izgnane ruske cerkve ima svoje središče v Sremskih Karlovcih, kjer obstoji tudi posebna ruska sinoda. Glavni bogoslovski šoli v pregnanstvu sta Akademija v Parizu in pastirsko učilišče v manastiru sv. Kirila v Bolgariji.

7. Sinajska cerkev je ena najstarejših, ker je tamošnji samostan, kojega igumen je ob enem arhiepiskop te cerkve, ustanovljen že od cesarja Justiniana l. 527. Predstojnika izberejo člani manastirskega bratstva, a posveti ga jeruzalemski patriarh. V predvojni dobi je moral biti od sultana potrjen. Pod njegovo oblast spada poleg sinajskega manastira še samostan Cubanija v Kairi in naselbina Raita ob Rdečem morju.

8. Grška cerkev se upravlja po novem od vlade dne 31. decembra 1923 potrjenem, na

kanonskih pravilih zgrajenemu statutu. Kakor carigradska je sprejela tudi grška cerkev gregorianski koledar. Iz glavnega cerkvenega fonda, katerega upravlja poseben odbor z atenskim arhiepiskopom na čelu, dobiva parohijsko svečeništvo, ki ima deloma fakulteto (v mestih nad 40.000 prebivalcev), deloma srednjo, deloma nižjo bogoslovno izobrazbo (v krajih pod 3000 duš) svoje plače. V zakonskih pravih sodeluje cerkev samo pri spravnih poskusih. Sodba o razvezi, za katero je pristojno grajsko sodišče, se pošlje pristojnemu arhijereju, da s svoje strani izda odlok, da je zakon razveden tudi v duhovnem smislu.

Avtokefalna je doslej grška cerkev samo v starih mejah Grčije. V grški Makedoniji, v zapadni Trakiji, v Epiru in na otoku Kreti so obrazovane neke vrste avtonomne cerkve pod vrhovno kanonsko upravo carigradske patriarhije.

9. O bolgarski cerkvi smo dosti dobro informirani po Cankovu, Die Verfassung der bulgarischen orthodoxen Kirche, 1920. Za vlade Stambolijskega je bil v narodnem sobranju predložen nov ustavni statut za bolgarsko cerkev, izdelan in odoben v posebnem v to svrhu sklicanem bolgarskem cerkvenonarodnem saboru 1921, a radi žalostne smrti Stambolijskega ni postal statut deležen parlamentarne rešitve. Kazimirovič podaje v glavnih obrisih določila tega statuta, ker je na mestu, ker je sedanje stanje po Cankovu izčrpno razloženo. Tudi po novem statutu ohrani bolgarska cerkev naslov eksarhat; eksarhu gre v nadzoru naslov: Blaženstvo.

Troicki pravi v omenjeni oceni, da je bolgarska cerkev avtokefalna samo de facto, ne pa de jure.

10. Glede srbske patriarhije podaje Kazimirovič kratko zgodovino zedinjenja, ki je tudi Slovincem znana, navaja dosedaj izdane zakone in uredbe (vse tiskane v zbirki: Crkveno zakonodavstvo srbske pravoslavne cerkve, knjiga I, 1926), našteva cerkvene, ustavne in upravne organe in poleg domačih eparhij cerkvena oblastva v tujih državah, ki spadajo hierarhično pod srbsko pravoslavno cerkev, tako srbski vikariat v Skadru, cerkvenošolsko pravoslavno občino na Dunaju, ki je neposredno podrejena patriarhu, cerkvenošolsko pravoslavno občino na Reki (Kazim. pravi »na teritoriji Riječke Republike«), srbsko pravoslavno eparhijo v Čikagu v Ameriki itd.

Odstavek o srbski patriarhiji je očitno nedostaten že radi tega, ker ne pove, da nima srbska pravoslavna cerkev dosedaj niti svojega osnovnega zakona, da je še daleč od lastnega statuta, da je mnogo navedenih zakonov zgolj provizorične značaja in da se uprava po eparhijah pretežno vrši po predvojnih partikularnih zakonih in uredbah, katere pa niso nikjer omenjene. Znanstvenemu in pravnemu svetu bo s Hudalovo knjigo o srbski cerkvi dosil bolj ustrezno kakor z novim Milašem.

11. Romunska pravoslavna cerkev se je proglasila meseca februarja 1925 slovesno za patriarhijo in je njeno pomaknitev v ta čin priznal meseca julija istega leta tudi carigrad-

Dnevne novice

★ Veliki župan dr. Vodopivec jutri v petek ne sprejema strank, ker je službeno zadržan.

★ Potovanje ameriških Slovencev v staro domovino. Naši rojaki v Ameriki se pripravljajo na skupen obisk Jugoslavije. Prva skupina odide iz Newyorka z brzoparnikom »France« in prispe v Ljubljano 11. aprila tik pred velikonočnimi prazniki. Druga skupina odpotuje iz Amerike z brzoparnikom »Paris« 14. maja in prispe v Ljubljano 23. maja. Tretja skupina odpotuje iz Newyorka z novo zgrajenim brzoparnikom »Ile de France« 2. julija ter pride v Ljubljano 11. julija. Vsi navedeni brzoparniki pripadajo splošno znani franco-ski paroplovni družbi »Cie. Gle. Transatlantique, Havre-Newyork«. Dragim rojakom kliče: Dobrodošli na mili domači zemlji!

★ Naš generalni konzulat v Kanadi opozarja vse tiste, ki žele v Kanado, da naj gredo le tisti, ki res hočejo delati kot poljedelci. S farmerjem naj sklenejo dogovor vsaj za eno leto, da ne bi ostali pozimi brez zaposlitve. Vsi tisti, ki prihajajo tja v nameri, da se vtihotajo v Zedinjene države, se varajo. Naproti je gotovo, da bodo prijeti in kaznovani z zaporom do leta dni ter zaplenbo vsega premoženja. Tudi tisti, ki mislijo, da bodo dobili službo v rudnikih in tovarnah, naj ne prihajajo v Kanado. Ona jih ne potrebuje, ker je že mnogo kanadskih tovarniških delavcev nezaposlenih. Prej ali kasneje jih čakajo težka razočaranja v Kanadi!

★ Hrvatski pisatelj Juraj Carić je umrl v sredo v Jelši na Hvaru. Carić je bil znan kot hrvatski književnik. Spisal je nekaj šolskih učbenikov, najbolj pa si je pridobil ime v belestiriki. Nekaj njegovih knjig je izdala tudi »Hrvatska Matica«.

★ Potres v Medjimurju. Včeraj ob 3.20 so čutili v Koprivnici močan potres, ki je trajal tri sekunde. Spremljan je bil s podzemskim bobnenjem, močna sta bila posebno dva vertikalna udarca. Potres so čutili po vsem Podravju in Medjimurju.

★ Državni tehnični izpit za gradbene inženje je napravil v Belgradu z odličnim uspehom g. inž. Otan Ahlfeld iz Ljubljane, uslužben pri gradbenem podjetju ing. Dukčič in dr. Cestlamo!

★ Ni jih več... Iz Višnje gore nam poročajo: Lansko leto so se vrnilo samo še trije pari postovk, druga leta jih je bilo deset ali še več parov, a letos ni prav nobene več. Laški pošeruhi so prestregli prav vse. Tudi kanje so izostale — samo ena je klicala, letajoča nad starim gradom, druge — a zaman. Le v bajki bodo še živel razni krilati, ki so nam oživljali prirodo. — Zato pa je došlo tem več kavik nam.

★ Poštinska prostost častniških zadrug. Po ministrskem obvestilu št. 8914 od 14. marca t. l. so častniške zadruge v Belgradu in nje podružnice v posameznih mestih na osnovi posebnega zakona predvojnne Srbije oproščene poštne za navadna in priporočena pisma ter za denarne pošiljke v prometu z državnimi in vojaškimi ustanovami ter obratno. Ta ugodnost pa velja samo za brezplačni prevoz teh pošilk, ne pa tudi za njih dostavo na dom.

★ Osebnostne novice s pošte. Napredovali so zvaniki 2. skupine: Ivan Skoliber v Ormožu; Franc Suštar v Ljubljani, Ivan Požeg, Iv. Travnšek in Fran Dobrila v Mariboru za poduradnike 1. skupine; Mihael Gorjanec, Matija Škoflek in Jakob Cokan v Celju, Ivan Mervič in Julij Gliha v Ljubljani, Franc More v Borovnici, Karel Stojan v Poljčanah, Martin Aubrecht v Zalcu, Franc Jamšek v Moravčah, M. Mlakar v Krškem, Jože Noč v Kočevju, Franc Petrovič v Pragerskem, Ivan Udovč v Sevnici, Joško Thelien v Kočevju, Marko Gutman v Toplicah, Avgust Vogelari pri Zgornji Sv. Kun-

goti, Anton Eržen v Medvodah, Joško Fojkar v Dolenjem Logatcu, Franc Mrak v Litiji, Ludovik Šunko pri Št. Ilju v Slov. Goricah, Rudolf Eppich v Kočevju, Ivan Kovačič v Mokronogu, Anton Grims v Škofji Loki, Anton Krajnc pri Sv. Juriju ob j. ž. Anton Udar na Javorniku, Franc Poljanec v Škofji Loki, Ivan Mivšek v Gorenjem Logatcu, Anton Maček v Dolenjem Logatcu, Anton Rihteršič v Slatini-Radincih, Fr. Šiško v Krškem, Martin Weber v Zalcu, Anton Jagodič v Rogaški Slatini, Fr. Kavčič v Laškem, Fr. Strojnik v Brežicah, Fr. Mikec v Ljubljani, Joško Poš pri Sv. Ilju v Slov. Goricah, Franc Šostarič v Juršincih, Fl. Božič v Trzinu, Martin Klančnik na Rečici ob Paki, Anton Plaper v Novem mestu in pom. kond. 2. skup. Jakob Vouk v Ljubljani — vsi za pomožne konduktarje 1. skupine; Jakob Smolnikar pri ravnateljstvu za zvaniki 1. skupine.

★ Razpisane pošte. Razpisana je služba upravnika v Ptuj (II. r.), služba poštarja v Metliki (IV. r.) in enaka služba v Studencu pri Ljubljani (II-2). Prošnje naj se pošljejo do 15. aprila na pošto in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani. Nadalje so razpisane poštarne službe v Novi vasi pri Rakeku (II-2), Muti (II-2), Toplicah pri Novem mestu (II-2), Mislinju (II-2), Št. Vidu pri Stični (II-2), Rogaševcih (II-2), Planini pri Rakeku (II-2), Križevcih v Prekmurju (II-2), Gorjah pri Bledu (II-2), Gornji Lendavi (II-2), pri Zgornji Sv. Kungoti (II-2). — Prošnje je vlagati do 15. aprila na pošto in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani.

★ Karte s privihanim robom. Karte, na katerih je spodnji del privihan, se smejo frankirati kakor dopisnice samo tedaj, če je ves privihan del nalepljen na karto. Ako je pa privihan del pritrjen na karto samo z znamko, buci ali pa samo z robovi prilepljen, tedaj ne velja karta več za karto, ampak za pismo ter mora biti tudi frankirana kakor pismo. Toliko v vednost zlasti trgovcem in obrtnikom, kateri razpošiljajo karte s privihanim robom.

★ Hitrost brzojavke. Dne 31. marca 1927 ob 8.40 zjutraj je bila oddana brzojavka iz pošte v Cerknici na pošto v Spodnji Šiški, oziroma na naslovljenca v Zgornji Šiški pri Ljubljani, a ob pol 6 zvečer je naslovljenec še ni prejel. V Ameriko pride brzojavka v enem dnevu, a v Šiško pa še v osmih urah ne. Ker je naslovljenec ob pol 6 zvečer odpotoval domov, je pri tem precej oškodovan. Zato se naproša pošto ravnateljstvo, da vse potrebno ukrene, da ne bo v prihodnje takih nepravil. — A. M.

★ Razstava pomožniških in vajeniških ročnih del v Brežicah se vrši od 16.—18. aprila (velikonočni prazniki) in ne, kakor se je javilo, od 17. do 24. aprila.

★ Pogreša se od ponedeljka popoldne dalje 82 let stara Ivana Mahkota, stanujoča v Ljubljani, Pred škofijo 21. Večkrat je omenjala, da bo šla enkrat proti Kranju. V ponedeljek popoldne je odšla z doma in se ni več vrnila. Postave je majhne, drobnega obraza, oblečena v sivo obleko, na glavi ima belo ruto. Kdor kaj ve o njej, naj sporoči na naslov: Karel Mahkota, Pred škofijo 21, lahko tudi telefonično na št. 2306. Vsi tozadevni stroški se povrnejo.

★ Kravate, ovratnike, šifon, belo blago itd. dobite po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Ljubljana, Gradišče 3.

★ Za osveženje krvi pijte skozi nekaj dni zgodaj zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice. Od mnogih zdravnikov predpisana »Franz-Josef« voda uredi čreva, okrepi želodec, izboljša kri, pomiri živce in tako skrbi za zdravo telo in jasno glavo. Dobliva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ski patriarh Vasilijs. Po združitvi Sedmograške in Bukovine z Romunijo obsega ozemlje romunske avtokefalne cerkve skoraj ves od Rumunov naseljeni svet z okroglo 13.000.000 duš. Po svojem organizacijskem zakonu z dne 4. maja 1925 in po statutu, izdanem istega leta, ima izmed vseh pravoslavnih cerkva romunska gotovo najbolj urejeno pravno življenje, ter zavzema v državi izreden privilegiran položaj. Poleg 18 eparhij z določenim teritorialnim obsegom, ki so zopet spojene s peto metropolijo, ima še posebno vojno eparhijo s sedežem v Bukarešti. Vsak eparhijski episkop je obenem član senata in ima svojega vikarja. Vikarji metropolitov so v arhierejskem činu. Pravoslavje je v Romuniji dominantna vera, ki se upravlja po široko začetni avtonomiji, v kateri je odkazan laškemu elementu odločilen vpliv. Vazne kulturnoprosvetne naloge so odkazane samostanom. Država daje iz svojih domen vsaki eparhiji 100, vsaki metropoliji 200 ha njiv in vsaki metropoliji 500, vsaki eparhiji 300 ha gozda. Kandidati za episkopsko dostojanstvo morajo biti licencirani ali doktorji bogoslovja in romunske narodnosti. Vsa uprava se vrši na strogo kolegialni podlagi in sodelujejo parohijske, protopopiatke, eparhijske itd. skupščine tudi pri izbiri cerkvenih organov. Izbrani episkop mora biti pred konsekracijo od kralja potrjen ter prejme po posvečenju iz njegovih rok po starem običaju slovesno investituro.

Vzorec za statut romunske cerkve je nu-

dila sedmograška romunska cerkev, katera se ima za svoje ustavne institucije zahvaliti priznanemu kanonistu in metropolitu Andreju baronu Saguni.

12. Najmlajša sestra v vrsti avtokefalnih pravoslavnih cerkva je poljska metropolija, ustanovljena za približno 5.000.000 pravoslavnih, ki so pripadli poljski državi. Vsi ti so bili poprej člani ruske cerkve. Avtokefalnost enega dela ruske cerkve bi moral po kanonskih načelih priznati ruski arhierejski sabor z ruskim patriarhom Tihonom. A ta je dovolil samo v široko avtonomijo, ne pa v neodvisnost. Prvi metropolit Georgij, ki je na pobudo poljske vlade z večino poljskih pravoslavnih episkopov meseca julija 1922 sam proglasil avtokefalnost poljske pravoslavne cerkve, je izzval s tem korakom hud odpor v ruskih cerkvenih krogih in bil končno februarja naslednjega leta od nekega arhimandrita ubit. Njegov naslednik Dionizij je bil priznan od poljske vlade in od carigradskega patriarha, ne pa od ruskega patriarha Tihona, ki je v posebnem odloku izrazil svoje začudenje, kako more carigradske cerkve posegati v izključno območje ruske patriarhije. Odgovor carigradskega patriarha je kanonično dokaj slabo podprt. Zato je mnenje Troickega, da je poljska metropolija avtokefalna samo de facto, ne pa de jure, brez dvoma pravilno. Tudi v ostalem Troicki marsikatera navedbe pisca v oddelku o poljski cerkvi nepravilna.

(Dalle sledi)

★ Nogavice najceneje v trgovini Dobeie, Pred škofijo 15.

★ Perilo, kravate, nogavice itd., strajee po meri v 24 urah. — Oglejte si te lepe in ugodne stvari brezobvezno v trgovini. — P. Magdič, Ljubljana.

★ Angleške prevode in iz drugih tujih jezikov ali v te oskrbi ceno in hitro: dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6, poslojpe Ljudske posojilnice.

★ Ribiške priprave, orožje in streljivo, lovske potrebščine ter vsa popravila pri puškariju F. K. Kaiser, Ljubljana.

★ ITO — zobna pasta najboljša.

Ljubljana

○ »Kristusovo trpljenje in smrt« vprizori Ljudski oder v soboto 9. aprila ob 8 zvečer, v nedeljo 10. aprila ob 3 popoldne in v torek 12. aprila ob 8 zvečer. Nedeljska predstava je namenjena izključno le za zunanje obiskovalce. Cenjeno občinstvo opozarjamo, da je pri zadnjih dveh predstavah odšlo mnogo ljudi brez vstopnic, zato si oskrbite vstopnice pravočasno v predprodaji, ki je vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6 v Ljudskem domu v nabavni zadrugi, I. nadstropje.

○ »Ljudski oder« opozarja vse, ki sodelujejo pri »Pasijoncu«, da je danes v četrtek točno ob pol 8 za vse nujno obvezna vaja.

○ »Ljubljana« ima danes ob 8 zvečer skupno pevsko vajo. — Pevovodja.

○ Španija napravi na slehernega turista velik vtis. Mogočne cerkve, konservativne navade, južni temperament, vse to je za potnika vabljivo. Zanimajo nas bikoborbe, katere so postale narodne igre. Polno mičnih naravnih krasot se odkriva turistu, ki je lahko srečen, če mu je dano potovati skozi to deželo. Zato bo brezdvoma XV. prosvetni večer nad vse zanimiv, kjer bomo videli zgoraj omenjene posebnosti v slikah, katere bo pojasnjeval g. prof. dr. Knific, ki je znan po številnih potopisih. Prosvetni večer bo v petek 8. aprila ob osmih zvečer v Ljudskem domu.

○ Rekvirijem za pokojno gospo Marijo Šusteršič-Tičar se vrši v petek 8. aprila ob sedmih zjutraj v frančiškanski cerkvi.

○ P. Hugolina Sattnerjev cerkveni zbor frančiškanske župnije v Ljubljani priredi na ovetno nedeljo 10. aprila v novi šišenski cerkvi sv. Frančiška cerkven koncert s sledečim sporedom: 1. Welkers: Himna svetle Frančiška. — 2. Dr. Fr. Kimovec: Oče naš. — 3. Kauf: Sv. Frančišek, balada. — 4. P. H. Sattner: Sklepni zbor iz oratorija »Assumptio«. — 5. Dr. E. Kunc: Spomni se. — 6. P. H. Sattner: Marija, kako si lepa. — 7. Jobst: Sv. Križ. — 8. J. B. Förster: Stabat Mater. — Začetek točno ob šestih zvečer. — Cene: I. Din 15, II. Din 10, III. Din 7 in Din 5, stojišče Din 3. — Predprodaja vstopnic v trgovini Borštinar, v konzumnem društvu na Celovski cesti, v šišenskem samostanu in na večer koncerta pri cerkvenih vratih. — Ker se priredi koncert v korist nedovršene cerkve, se preplačila hvaležno sprejemajo.

○ Umrli je v Spodnji Šiški gospa Ivanka Deisinger roj. Borštinar. Pogreb pokojnice se vrši danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva — preostali naši sožalje!

○ Slovensko zdravniško društvo ima nadaljevanje običnega zbora v petek 8. aprila ob osmih zvečer v restavracijskih prostorih »Ljubljanski dvor«.

○ II. redni občni zbor radio-kluba v Ljubljani se bo vršil v torek 12. aprila ob pol 8 zvečer v klubovem lokalu na velesejmu. Vabimo članstvo k udeležbi. — Odbor.

○ Člani radio-kluba opozarjamo, da se bodo danes v klubovem lokalu na velesejmu polnili pod strokovnim vodstvom akumulatorji vseh vrst. Izročijo naj jih oskrbniku velesejma g. Logarju.

○ Društveni sestanek »Svete vojske« in dramatičnega odseka se vrši nocoj ob sedmih v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica. Na sporedu je predavanje g. Lindiča o stanju protialkoholnega pokreta po celem svetu. Iskreno vabljeni vsi prijatelji in prijateljice treznostnega pokreta!

○ Nesreča na stavbišču. Včeraj ob 5 popoldne se je pripetila na stavbišču zidarske tvrdke Andreja Černeta za Bežigradom, blizu hiše št. 7, težka nesreča pri delu. 64 letni zidar Jakob Štelcer je med delom omahnil in padel s pet metrov visoke lestve na tla in si zlomil obe roki. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnico. Interesantna je ugotovitev, da se take nesreče pripete navadno v zadnji delovni uri, ko so delavci že utrujeni.

○ Morala in beda. Pri raciji v torek je ljubljanska policija aretirala petero nesrečnih deklet, ki jih je beda uničila in so se pogrezle nile najnižje. Nekatere med njimi so prišle z najlepšimi upi z dežele v Ljubljano. Policija je ugotovila, da sta dve dekleti prišli šele pred nekaj dnevi v Ljubljano, pa sta bili že okuženi. Vseh pet deklet so oddali v deželno bolnico.

○ Tatvine. Lepo vreme je kakor nalašč za kolesarske tatove. Eden med njimi je postal posebno drzen in je odpeljal mesarju Antonu Pucierju iz njegovega odprtega stanovanja na Medvedovi cesti v Spodnji Šiški tisoč dinarjev vredno kolo. — Drugo kolo je bilo ukradeno z dvorišča na Dunajski cesti 41. Kolo je last sedlarja Leopolda Šusteršiča in je vredno 2500 Din. — Gospej Mariji Lampetovi, soprogi ključavničarja, je nekdo odnesel iz stanovanja dvojce novih moških hlač v vrednosti 300 Din.

○ Najdeno blago. Včeraj popoldne so se našle na cesti usnjene moške dokolenice. Izgubitelj jih dobi pri mestni rešilni postaji.

○ Namočena polenovka pri Fran Kham.

○ Solidno in poceni dobe gospodje lepe pomladne obleke, črne suknje in dežne plašče pri trvdki Fran Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19.

○ Rozine, mandeljne, lešnike itd., najfinerše kvalitete po zelo nizkih cenah dobite za velikonočne praznike pri Francu Pavlinu, Gradišče št. 3.

IZBIRO

lepega DAMSKEGA in MOŠKEGA PERILA, NOGAVICE, VEZENINE, ČIPK ter POTREBŠČIN ZA ŠIVILJE nudi po najnižjih cenah
L. PODBOJ - nasproti cerkve sv. Petra.

Maribor

□ Izplačilo orožniških pokojnin. Društvo orožniških vpokojencev v Mariboru se je obrnilo po poslancu Zebotu brzojavno na poveljnika žandarmerije v Belgradu radi izostanka izplačila pokojnine za meseca marec in april t. l. Dne 5. aprila je že dospel od orožniškega komandanta brzojav, ki se glasi: Beograd 5. aprila 1927, štev. 34.520. Za april in dalje izdana naredba Ljubljani radi izplačil penzij. Za marec ponovno zahtevan kredit. Iz citiranega brzojava je razvidno, da se bo zaostala pokojnina izplačala. Original brzojava se nahaja pri društvu. G. poslancu Zebotu se vsi orožniški upokojenci za njegovo posredovanje pristočno zahvaljujejo.

□ Propagandna vožnja tukajšnjega Motokluba se vrši dne 10. aprila in sicer predpoldan ob pol 11. Na Trgu Svobode se bodo zbrali motorni vozači z motorji, kjer si bodo zainteresenti lahko ogledali kolesa in motorni vozači bodo radevolje dajali informacije. Ob pol 11 odidejo po mestu, kjer bode lahko vsak videl, da je mariborski Motoklub precej povzdignil naš sport na motornem kolesu. Isti dan popoldan ob pol 14. priredi Motoklub klubski družabni izlet v Gortino blizu Dravograda.

□ Motorna dirka se vrši 17. in 18. aprila na dirkališču v Gradcu. Ta dirka je za nas sosede tem bolj zanimiva, ker bodo nekateri izmed avstrijskih dirkačev tudi maja meseca v Mariboru na Teznu startali. Iz Maribora si bo to velikonočno dirko ogledalo precejšnje število motornih vozačev. Propozicije so na ogled pri tajniku Motokluba (Voršič, Vrbanova 19). — C.

□ »Mrtvo morje« in njegova okolica je naslov današnjega predavanja na prosvetnem večeru Prosvetne zveze v Mariboru zvečer ob 8 v dvorani Zadržno-gospodarske banke. Predaval bo g. dr. Jehart in svoje predavanje pojasnjeval z izrednimi skioptičnimi slikami.

□ Težek zločin v Mariboru. »Jutro« poroča v svoji št. 82., da je bil v Mariboru nekdo obglavljen. Ker policiji do zdaj o zadevi ni bilo nič znanega, se je šele zdaj začela preiskava, pri kateri bo »Jutro« nastopilo kot edina priča.

□ Nepotrební strahovi. Ker se »Jutro« boji, da bo izgubilo svoj vpliv med uradničtvom, kateremu se je dozda kot poluradno glasilo tako ponujalo, straši svoje pristaše z bavbavom o redukcijah, premestitvah in odstavljanju.

□ Davčna prostost novozidanih hiš. V finančni zakon je bila sprejeta določba, da so vse hiše, ki se zidajo na novo, za 15 let proste vseh davkov. To velja za velike in male hiše. Za tiste, ki nameravajo zidati, je to velika ugodnost. Poslužiti bi se je mogli predvsem stavbeniki, pa seveda tudi drugi zainteresiti. — Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico zato posebej opozarja omenjene, da začno z zidanjem čimprej, ker ima določba glede 15letne davčne prostosti zaenkrat veljavo le do 1. aprila 1928, to je tako dolgo, dokler velja sprejeti finančni zakon.

□ Oficirski dom v Mariboru priredi v soboto 9. aprila svoj družabni večer v velik dvorani Kasine, na katerega se vljudno vabijo vsi, ki so sprejeli stalne pozivnice. Začetek je točno ob 21. uri. Obleka poljubna.

□ Smrtni slučaj. V Mariboru je umrla gospa Roza Jug, žena strugarja in se je vršil pogreb iz mrtvašnice v bolnici na Pobrežju v sredo popoldne.

□ Iz stavbnega gibanja v Mariboru. V Cankarjevi ulici št. 35 bo začel graditi g. Haas enonadstropno novo hišo, v Dušanovi ulici 9 bo pozidal g. Vodopivec novo enodružinsko hišo.

□ Pri mariborski borzi dela dobijo delo: 25 hlapcev, 10 majarjev, 3 kamnoseki, 2 žagarja, 1 sedlar, 4 krojači, 1 tesar, 32 kmečkih deklet, 2 sobarici, 2 vzgojiteljici, 1 varuška, 8 kuharic, 2 natakari, 2 gostilniški kuharici, 2 služkinji, 1 trgovski agent.

□ Mariborska borza dela išče več zanesljivo dobrih vrtnarjev za takojšnji vstop.

Lokal v sredini mesta

z večjimi prostori in izločbami ter primernim skladiščem — SE IŠČE. — Ponudbe na upravnem »Slovenec« pod št.: »LOKAL 12«

Celje

• Somišljeniki iz Gaberja, Spodnje Hudinje, Zavedne, Brega, Miklavčevega hriba in Lisc ste vabljani, da se polnoštevno udeležite ustanovnega sestanka Predmetne celjske organizacije Slovenske ljudske stranke, ki se vrši danes, v četrtek 7. aprila ob pol osmih zvečer v gostilni Svetel v Gaberju (poleg kina Gaberje). Na sestanku bo med drugim poročal tudi narodni poslanec g. dr. J. H. d. a. r.

• Volivni imeniki za mesto Celje so somišljenikom volivcem na razpolago v tajništvu Slovenske ljudske stranke v Celju, hotel »Beli vol«. Reklamaški rok za že razpisane občinske volitve poteče 15. aprila. Kdor do tega dne ne bo zahteval vpisa v volivni imenik, 19. junija ne bo mogel voliti.

• Klerikalne metode socialne politike. Ata »Narode« so nekaj slišali zvoniti o redukciji železničarjev in o celi vrsti protestnih shodov, na katerih so železničarji enodušno obsojali početje klero-radikalne vlade. Ta enodušnost in dolga vrsta shodov in protestni shodi sploh, ej, to gre atn na živce in hvaležni so preklicani klerikalci, ki so tak atentat na atovo živčevje s prepovedjo protestnega shoda v Celju zabranili in jih obvarovali groze, ki jih vedno zajame, kadar se morajo spomniti, da je znamka PP vržena med staro šaro, da se redukcije vrše brez njih in da jim ni več dano metati ljudi in družine na cesto. Naj bodo ata potolaženi! Časi, ko je bila vsa »socialna zaščita« železničarjev vprašanje atovih kompanjonov v direkciji, so minuli. Železničarji imamo dober spomin in bi znali pogreti marsikaj, ob čemer bi se atn zavrtelo v glavi. Tudi za toliko brihtne nas smete imeti, da nam ne boste odrekli vednosti o postanku proračuna, čigar posledice skušate izrabiti potem gotovih organizacij v prid svoji strankarski bisagi. Imeli ste dovolj prilike za reorganizacijo železniške službe, a bolj vam je prišlo, uničevati našo odprno silo s strašenjem z redukcijami, da bi nas moralno oslabilene lažje uklenili v svoj voz. Dobro veste, da je sedanje naše stanje le posledica sistema, ki ste ga vi uvedli in ki bi bil za nas z dnem 1. aprila vse večja šiba, da niso baš grozo vam vzbujajoči klerikalni ministri ob dvanajsti uri z amendentimi dalekosežnega pomena dosegli vsaj to, da nam bo po gospodarskih in socialnih reformah olajšano bedno življenje. Priznamo, da je sedanji naš položaj zelo primerno polje za demagogijo, a ata Narod so na napačni poti, če mislijo, da se ne poznamo.

• Tujsko-prometna pisarna v Celju in Vodnikova družba. V Celju imamo neke tujsko-prometno pisarno in bi človek sodil, da ji je namen regulirati in propagirati tujski promet. Zadržne čase pa smo čitali, da sprejema ta pisarna naročila za publikacije Vodnikove družbe. Je tudi v redu. Liberalna Vodnikova družba spada med slovenskemu ljudstvu tuje ustanove in skrbeli bomo, da bo spadala tudi v bodoče v tujski promet. Le to bi želeli, da tujsko-prometna pisarna svoj novi delokrog jasno označi in pove, da posluje morda zgolj za članstvo Vodnikove družbe. In še tarhamo, če gre ves tujski promet mimo Celja!

• Občni zbor Ljudske posojilnice v Celju se je vršil v nedeljo 3. aprila. Iz poročila načelstva razvidimo, da je ta denarni zavod tudi v minulem letu vsestransko prav lepo napredoval. Vsi sloji prebivalstva se ga z zaupanjem oklepajo, nalagajo pri njem svoj denar ter iščejo v potrebi posojila. Denarni promet za leto 1926 je znašal 283.030.097.30 Din. Hranilne vloge so znašale koncem leta 1926 dinarjev 52.306.405.32 in so zrastle v letu 1926 za 14.734.401.62. Porast hranilnih vlog je predvsem pripisovati dobri hmeljski letini. Stanje posojil pa je znašalo koncem leta in sicer na hipoteke 9.414.727.86 Din, na menice Din 6.091.615.86 in v tekočem računu 21.741.365 dinarjev, tako da je bilo skupno stanje posojil koncem leta 1926 Din 37.247.708.54 in se je torej zvišalo za Din 13.347.811.87. Naloženega denarja je bilo koncem leta 1926 14.821.713.04 Din, znak velike likvidnosti zavoda. Čistega dobička izkazuje posojilnica 143.955.94 Din; pripiše se v celoti rezervnim zakladom, ki se s tem prepisom zvišajo na Din 557.323.57. — Število zadrušnikov je naraslo v letu 1926 za 514 in znaša koncem leta 2681, med temi nad tri četrtine kmečkih posestnikov. Ako pomislimo, da je Ljudska posojilnica v Celju zadruga z neomejeno zavezo, si lahko predstavljamo, kako ogromno jamstvo nam nudj zgorajšnje število zadrušnikov. Ljudska posojilnica ima svoje uradne prostore v lastni hiši v Cankarjevi ulici, poleg dvakarje.

• Obesil se je neki Karel Skočir, delavec v Westenovi tovarni v Gaberju. Našli so ga v torek ob 5 popoldne mrtvega v gozdu ob mestnem pokopališču. Kakor pripovedujejo njegovi znanci, se je bavil že dalje časa s samomorilnimi mislimi. Vzrok obupnemu dejanju je alkohol in baje neka neozdravljiva bolezen.

Kranj

• V odgovor »Jutru«. Podla laž je, češ, da smo na Ljudskem odru nameravali vprijeti »Brate sv. Bernarda«. Delo je nevzgojno in ne spada na naš oder, a tudi ne pod okrilje Jugoslovanske Matice. To laž si je »Jutrov« informator izmislil le zato, da bi tako naše okoličane privabil v Narodni dom, a prepričani smo, da bodo ti v nedeljo raje prišli k nam. — Če je bila tedaj njih dvorana polna, bodi jim dober tek in naj vedo, da so naše predstave že celo sezono obiskane v največjem številu. In če je bila njih dvorana enkrat polna, naj se zahvalijo večini kranjskih liberalnih trgovcev, ki so svoje posle prisilili, da so šli k predstavi in so jim kupili vstopnice. — Glede našega

dramatičnega ansambla le toj, številne ljudske in lanske zimske igre s Pasijonom vred so najboljši dokaz, da bi z lahkoto vprijeti tudi »Brate«, le če bi jih hoteli.

• Ljudski oder. Na Cvetno nedeljo, 10. aprila, vprijeti naš agilni dramatični odsek v Ljudskem domu veličastno grško tragedijo »Ifigenija na Tavridi«. Vsebina je zaključek strašne usode, ki je neusmiljeno gospodarila v Tantalovi rodbini in odrešuje od tega prokletstva s čisto in pošteno svečenico. Kdor je videl »Ljubezni in morja valove«, bo prihitel sedaj že z večjo nestrpnostjo. Saj je to delo grški »Pasijon«. Ker se delo ne bo več ponavljalo, je v interesu sl. občinstva, da si vstopnice preskrbi že v »Ifigeniji«. Nedeljska predstava ob 14. uri popoldne je predvsem namenjena okoličanom, nedeljska večerna ob 8 pa meščanom in bližnjim. — Bog živi.

Tržič

• XI. prosvetni večer priredi v četrtek, 7. t. m., ob 8 zvečer v »Našem domu« dekliška Marjina družba. Na programu je med drugim skioptično predavanje o sv. Tereziki od Deteta Jezusa. Ker smo šele pred nekaterimi meseci dobili lep kip te svetnice tudi v našo župno cerkev, je prav, da jo natančneje spoznamo. Zato pridite!

Kočevje

• Smrtna kosa. V nedeljo je umrla delavka M. Udovič. Zadel jo je kap. Zapuška 4 otroke. — V umobolnici na Studencu pri Ljubljani je umrl 22-letni sin gostilničarja V. Schleimerja Viktor. N. v m. p.!

• Nerednost. V okoliške vasi, do katerih je komaj pol do eno uro hoda, dostavljajo pošto vedno 1 dan kasneje. Tako berejo prizadeti okoliščani časopise vedno z enodnevnim zamudo. Če pa pridejo sani iskat, so pa na pošti nevoljni. Prosimo torej tukajšnjo pošto upravo, naj zadevo vendar le enkrat uredi!

• Kamnolom mestne občine je začel zopet obratovati. Izkopali so že precej kamena in ga tudi zdrobili. Kamnolom je velike važnosti. Saj veščidel sam zadošča s produkcijo gramoza in peska za potrebo vse občine.

Hrastnik

• »Veronika Deseniška«. Preteklo nedeljo je vprijeti dramatični odsek Kat. izobr. društva igre »Veronika Deseniška«. Nastopile so izredno težke ovire, ki so imele za posledico, da so se pokazale med predstavo večje hibe. Igralci so bili same mlajše, a ukaželjne moči, ki bodo prihodnjič gotovo znali premagati vse težkoče, ki se jim stavijo na pot.

• Redni občni zbor Kmetске nabavne zadruge na Dolu se vrši v soboto ob 2 popoldne. Pri zadruzi, ki uživa velik ugled daleč na okoli, je tudi mnogo članov iz Hrastnika.

• Umrla je pretekli četrtek v občinski izolirnici žena vpkopjenega rudarja ga. Lavrič v 77. letu starosti. Pokopali so jo v soboto jutraj na Dolu. N. v m. p.!

• Zahvala. Naprošeni objavljamo zahvalo, ki jo izreka tem potom vdova ga. Radaj »Kovinarskemu društvu« za vso naklonjenost med boleznijo in ob času smrti njenega moža. Bog plačaji!

• Razdeljevanje podpor poplavljenecem. Na občini smo zvedeli, da je omenjene podpore razdeljeval Rdeči križ, katerega krajevni predsednik je g. Omerzi, učitelj v Trbovljah. Občina na razdeljevanje ni imela nobenega vpliva. Pač pa je občina dala meriti poškodovane parcele v svrhu odpisa davka.

• Stavbeno g'banje. Novo dvorano zida gostilničar g. Dolinšek. Dasi vladajo v dolini obupne razmere, se v večjih krajih dvigajo lepe stavbe, ne v splošno korist in potrebo, ampak na čast kralju alkoholu. — Novo brivnico bo začel v kratkem zidati g. Raker.

• Preselil se je iz Hrastnika splošno znani železniški vpkopjenec g. Jakob Rajner, star 91 let. Odsel je s svojo hčerko k svojemu sinu v Zgornjo Polskavo.

Trbovlje

• Pozor, dekleta! Izkazalo se je že večkrat, da so se ujela dekleta na razne oglave v brezverskih časopisih, ki so vabila dekleta v službe. Dekle se je za mesto prijavila, priložila še zahtevano sliko, pa je prišla večkrat v zloglasno hišo, kjer se je za vedno izgubila. Po Trbovljah se je pretekli teden klatil tak agent in ga sedaj išče orožništvo. Dekletom se samo svetuje, da ne nasedajo nepoznanim osebam; če nima deklet osebe, ki bi ji pošteno službo preskrbeli, naj ne hodi na negotovo v svet.

• Iz občine. V soboto popoldan ob 4 se vrši na občini seja obrtne nadaljevalne šole v Trbovljah. Na dnevnem redu je verificiranje zapisnika zadnje seje, rešenje doslih dopisov in razgovor o razstavi obrtniških vajencev, ki se vrši ob koncu šolskega leta. V ponedeljek ob 4. uri popoldne se vrši pa seja ubožnega odseka, kjer se bo rešilo več prošenj za podpore.

• Kaj dela izseljenški komisariat? V Trbovljah je več žena, kojih možje so odšli pred časom v Ameriko, ali katere imajo drugače tam sorodnike, ki jih vabijo, da pridejo za njimi, ter so jim poslali denar in vozne karte za potovanje. Ne dobe pa te žene potnega lista od izseljenškega komisariata. Ker je zvezano tako dvojno gospodinjstvo z velikimi stroški in se navadno denar, ki jim je bil doposlani, potroši, si pač dovoljujejo vprašati, kaj dela izseljenški komisariat, da ne izda potnih listov za ljudi, ki ne spadajo pod kvoto izselencev.

• Kdo bo plačal? Okrajni zastop je dal pri Arzenškovi hiši razširiti cesto. Gdč. Arzenškova je dala celo vrt na razpolago, samo če se zida ob vrtu betonska skarpa. Delo je bilo poverjeno stavbnemu mojstru g. Ferencu, ki je po svojih mislih skarpo tudi naredil. Sedaj pa je okrajni zastop drago skarpo dal podreti, baje, ker ni bila narejena po navodilih, ki so bili dani g. Ferencu. Radovedni smo, kdo bo trpel škodo.

• Za desinfektorja. Stranke, ki prihajajo od kolodvorov proti cementni tovarni, se pritožujejo, da so tam kanali zamašeni z raznimi odpadki, ki razširjajo smrad po okolici. Naj se ta nedostatek odpravi!

Laško

• Meh gledata. 5. aprila zvečer ob pol 7 smo že mislili zapreti farno cerkev, pa so ljudje še malo pogledali po cerkvi, če ni morda še kdo v kakem kotu v cerkvi skrit. In res, bilo je prav umestno takrat, da se je pogledalo. Na mehu orgel sta čepela dva približno 16 do 17 let stara poba. Ko so ju je vprašalo, kaj delata, sta odgovorila, da gledata meh. Bila sta skrita za piščal-mi v orglah prav na mehu. Občinski tajnik ju je popopoloma upravičeno izročil orožniški postaji, ki bo nadalje ukrenila, da se bosta odvadila takšnega gledanja.

• Popravila v cerkvi. V nadžupnijski cerkvi v Laškem delavci g. Milofa Hohnjeza iz Celja snajžjo glavni oltar, ki je posebna umetniške vrednosti.

Slovenska krajina

• Petrovci. V nedeljo, dne 3. t. m., se je izvršila slovesna instalacija g. župnika Antona Ciriča v župnijski cerkvi »Nedela«. Državno oblast je zastopal okrajni glavar g. Lipovšek iz Murske Sobotе, kateri je pred slovesnim sprevedom v cerkve s slavnostnim govorom pozdravil novega gospoda župnika in naslikal slovansko zgodovino Prekmurja. G. župnik se je iskreno zahvalil in izrazil udanost našemu vladarju kralju Aleksandru I. in prevziščenemu g. knezoškofu dr. Karlinu. Slavnosti so se udeležili tukajšnji državni nameštenci, pevski zbor, ki je zapel v pozdrav priljubljenemu g. župniku dve narodni pesmi, dalje požarna bramba in nepregledna množica prebivalstva iz bližnje in daljne okolice, kar je najlepši dokaz, kako si je znal g. župnik v kratkem času pridobiti zaupanje in ljubezen v vseh slojih prebivalstva. Uverjeni smo, da bo delovanje gospoda župnika za narod in farno plodonosno. Bog ga živi mnoga leta!

• Nova seja. Občina Dobrovnik je na prošnjo dobila dovoljenje za dva nova sejma. Vršila se vsako leto 6. aprila in 2. oktobra, in sicer je prvi le živalski, drugi pa tudi blagovni. Sejma sta za okolico potrebna, ker je imel Dobrovnik dosedaj le dva sejma, dasi je precej važna točka. Le 2. oktober je nekoliko nesrečno izbran, ker je že dne 4. oktobra sejem v sosednem Turnišču.

• 670 dobitkov izžreba prav v kratkem loterija Martiniška v M. Soboti. Gotovo ni človeka, ki jih ne bi hotel biti deležen. Srečje je že malo, zato z nakupom ne odlašati. Dobijo se po 5 Din pri ravnatelstvu Martiniška v M. Soboti.

• Za cerkev v Vel. Polani je poslal iz Amerike Matjaš Horvat 135 dolarjev. Denar je nabral med rojaki iz Polane in sosednjih vasi v Clevelandu.

• Izpremema nosesti. V Turnišču je prodal hišo s pripadajočimi gospodarskimi poslopi in napravami posestnik Jožef Horvat. Kupil jo je domačin Stefan Horvat. Hiša spada med največja poslopja v Turnišču. Prodajalec se preseli sedaj v drugo svojo hišo pri cerkvi, katero ravno tako lahko prištevamo v prvo vrsto in bo tudi ena najlepših hiš, ko se nekoliko prenovi.

Svetovna marka: Cendres de
Rouge mandarine
Bourjois — Paris

Dopisi

• Radovljica. V nedeljo, dne 10. aprila, poverni Ljudski oder v Radovljici »Quo vadis«. Ker je popraševanje po vstopnicah veliko, svetujemo cenjenemu občinstvu, da si vstopnice preskrbi v predprodaji. Vstopnice se dobe v trgovini Kmetijske zadruge v Radovljici. Igra se začne ob pol 4 popoldan, končana pa je ob pol 7. Zveza z vlaki je najugodnejša.

• Litija. Izredni občni zbor podružnice SPD je sprejel nova enotna pravila, ki jih je izdelala anketa vseh predsednikov podružnic. Redni letni občni zbor se vrši v Zagorju in bo združen s skupnim izletom na Sveto Planino. Čas objavimo pravočasno. — Odbor.

• Ježica pri Ljubljani. Pred par leti si je naše gasilno društvo preuredilo in prezidalo gasilni dom. Potrebna je bila zlasti večja dvorana oziroma zborovalna soba, da društvo ne bi bilo vedno odvisno od drugih. Pa tudi iz drugih vidikov je bila ta dozidava nujna in potrebna. Večinoma ima tudi občinski odbor zdaj svoje javne seje v gasilnem domu. Takrat je društvo začelo v dolgeve, katerih še do danes ni poravnalo. Zato se je med drugim odločilo prirediti liste javno tombolo, da tako pride do večjih finančnih dohodkov. Ljudje so akcijo z zanimanjem pozdravili in znatno prispevali z darovi, pa tudi tablice samih se je prilično dosti razprodalo. Tako je torej ta tombola, prirejana zadnji nedeljo, popolnoma uspešna in zadovoljila društvo in občinstvo. — Govorji se, da bo Ljubljana zidala ob Savi kopališče, kar bo tudi naši vasi v korist. Če ne ostanje zopet samo pri besedah, kakor pred leti! — Zadnji čas se opaža med dijaki živahno gibanje za šahovski šport. Pripravlja se ustanovitev šahovskega kluba. Bomo že poročali, če bo res kaj.

• Dobrna pri Celju. Instalacija novega župnika. Preteklo nedeljo je bil na našo župnijo umesčen za novega župnika g. Karl Arlič, dosedaj mestni kaplan in katehet v Brezicah. Dobrnski župljani so mu v soboto ob njegovem prihodu priredili prav iskren sprejem, pri katerem ga je pozdravil v imenu občine g. Jožef Rošar, v imenu župljanov cerkveni ključar g. Matevž Božnik, v imenu mladine Dergarjercerjeva, v imenu Marijine družbe pa Božnikov. Zvečer mu je domači pevski zbor pod vodstvom g. Schmidta in s sodelovanjem domačega gasilnega in rešilnega društva priredil bakljado in podoknico. Na nedeljo pa se je zbralo izredno veliko ljudstva iz cele župnije in tudi z sosednjih župnij, da so prisostvovali slovesnosti umestitve, ki jo je izvršil g. dekan Ivan Toman. Novemu gospodu župniku so nato številni zastopniki izrazili svoje čestitke in tako mu tudi mi kot nekdanjemu svojemu uredniškemu tovarišu želimo božjega varstva in blagoslova na novem službenem mestu. — Kopališka sezona se bo v kratkem začela. Ker je upraviteljstvo toplice nastavilo jako ugodne cene za predsezio, je pričakovati že takoj po velikonočnih praznikih prve goste. — Nova gostilna. Trgovec Hans Schauerl je nameraval otvoriti novo gostilno sredi vasi in takoj pod cerkvijo vis-a-vis šole. Vsi merodajni krogi pa so nastopili proti otvoritvi te nove gostilne, ker ni krajevne potrebe. — Popravilo ceste od Vojnika do Dobrne se bo začelo prav kmalu, ker je potrebna vsota denarja že nakazana. Cesto bodo na več krajih razširili, posebno na ovinkih, kjer se je vsled velikega avtomobilnega prometa v poletju zgledilo že precej manjših nesreč. — Toplice last mariborske oblasti. Pred vojno so bile naše toplice last dežele Štajerske. Po vojni ob prevratu jih je takoj prevzel Narodni svet na Dobrni v našo narodno last. Upravo je dobila vlada v Ljubljani, pozneje pa ministrstvo narodnega zdravja v Beogradu. S 1. aprilom t. l. pa je mariborska oblast postala pravna lastnica tega imetja, ki se bo zdaj prepisalo na ime mariborske oblasti in bo pod nadzorstvom posebnega oblastnega odbornika. Dobrnčani se tega še posebno veselijo.

• St. Ilj v Slov. gor. Železniško postajališče v Cirknici je dovoljeno. Dolgo časa je trajalo preden je prišlo do tega. Veliko se je trudil g. poslanec Žebot in cirkniški župan g. Vieman. Sedaj je treba načrt samo še izvesti. Izvršni odbor že deluje; bati pa se je, da ne bo našel razumevanja ravno med onim tukajšnjim prebivalstvom, ki mu je ta velika ugodnost v prvi vrsti namenjena. Mnoge plašijo žrtve za gmotno podporo, izvršni odbor pa brez denarja ničesar ne more. Tudi izgovor: danaj je veljalo, da smo hodili na postajo St. Ilj

in Pesnice ali morda celo peš v Maribor po tržnih in drugih opravkih, ne drži. Če je dozdaj bilo tako, še zaradi tega ni res, da bi v bodoče ne amelo biti bolje in ugodneje. Danes morda res še ni tako silnih gospodarskih potreb, ne vemo pa, kako potrebe prinese bližnja bodočnost, in takrat utesne zelo zelo koristiti ravno novo cirkniško postajališče. Zato pustimo pomisleke, dokler je čas, da nam pozneje ne bo žal za izgubljeno ugodnost, če jo bomo izgubili po lastni krivdi! — Na novi cesti je delo zopet oživelo, vendar pa še ni v polnem teku, ker baje še ni denarja, ki je bil dovoljen, nakazanega. — Težko je obolela gospa Dragica Swatoh; prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico. — Duhovne vaje za moše in fante so vrše v naši cerkvi v dneih od 10. 14. aprila. Premišljevanja so na svetno nedeljo ob 6. uri, pol 10. in ob 15. uri, med tednom pa ob pol 6. in pol 9. uri. Duhovne vaje vodi preč. gosp. P. Pristov D. J. v Ljubljani. Bog daj blagoslov, uspeh in obilen sad!

• Ljubno. Naporna orožniška služba v Sremu je mlademu kaplaju Jakobu Zorcu izpodkopala zdravje. V nadi, da bo okreval, je prišel domov na dopust k svojem očetu na Posavec. Toda bolezen je že tako razdejala njegov organizem, da je čez 14 dni umrl. Njegov pogreb je bil za našo vaso izreden in veličasten. Poleg mnogostevilnega domačega ljudstva ga je spremlilo na zadnji poti dne 4. t. m. še 34 tovarišev orožnikov iz radovljiskega okraja. Orožniki sami so nosili krsto, vence, križ, svetila in ga tudi sami zagrebli. K tem in svojim vzornim vedenjem so javno pokazali kolegalnost in pieteto do pokojnega blagega tovariša, ki počiva v domači zemlji poleg svoje matere in sestre. — Preživelemu očetu in bratom naše sožalje!

• Koprivna. Umrla je mati g. župnika Iv. Hojnika dne 31. t. m. Nad 20 let je gospodinjila z vso ljubeznijo in skrbjo v koprivniškem župnišču in je bila znana kot preprosta, ljubezniva in gostoljubna mamica domačinov: in tujeem — turistom. Pogreb pokojnice je bil v nedeljo dne 3. aprila. Prišlo je mnogo ljudstva od blizu in daleč. Pokopal jo je solčavski g. kaplan. Naj v miru počiva Njenima sinovima Iv. Hojniku, župniku v Koprivni in Luki Otiču, nadgozdarju v Nazarih — naše sožalje!

Prosveta

Mariborsko gledališče.

Ze večkrat so izšlo v našem cenjenem listu novice in članki o mariborskem gledališču, iz katerih je odsevalo vedno mnogo interesa in ljubezni do tega kulturnega zavoda. Ista čuvstva so pač tudi narekovala članek »Mariborsko gledališče« v štev. 73. od 1. aprila t. l.

Ker vsebuje ta članek tudi nekatere stavke, ki ne temelje na povsem točnih informacijah ali domnevah, je podpisana uprava primorana nanje odgovoriti. Sicer bi lahko povzročili v občinstvu napačno mnenje ter tako škodovali zavodu, namesto da bi mu koristili, kakor je bilo pač namenjeno.

Predvsem je treba pibiti, da glavni vzrok sedanjim finančnim težkotam ne leži v slabem gospodarstvu, temveč v okoliščini, da je bilo mariborsko gledališče v letih 1924-26, od strani države tako zelo zapostavljeno, da je prejelo po 250.000 letne subvencije, dočim so istočasno prejemale druga oblastna gledališča po 700.000 do 1.000.000 dinarjev. Skupno je bilo torej prikrajšano za poldrugi milijon dinarjev, t. j. za vsoto, ki odgovarja nekako enoletnim celotnim izdatkom. Ali ni potem pravi čudež, če se je sploh vzdrževalo in po svojem nivoju celo še prekašalo večino drugih oblastnih gledališč?

Preden se je uprava leta 1924. odločila za odgovornostni polni korak zadolževanja je pač temeljito preudarjala. Ali na koncu se je le odločila, ker je dobro vedela, da bi značila enkratna zatvoritev marib. gledališča definitivno konec tega zavoda. Več kot gotovo je namreč, da se ne bi — zlasti v današnji dobi vsestranskega štedenja in redukcij — nikoli več ne posrečilo spraviti na novo v državni budžet zadostno vsoto za mariborsko gledališče. In kaj bi naj bilo s 50 eksistencami, ki so odvisne od gledališča in bi bile radi tega ne cestili? Na drugi strani so vedno poudarjali vsi kompetentni činitelji, da je treba zdržati, saj bo subvencija pozneje toliko večja. Glavno podporo pa bo dajala oblastnim gledališčem kasneje itak oblastna skupščina. Veliki narodni in socialni interesi so torej zahtevali, da je uprava riskirala raje zadolžitev kot zatvoritev gledališča.

Tisti, ki znajo presojati gospodarstvo v gledaliških, ali pa, ki vedo, kako gospodarijo druga gledališča, in celo samo Umetniško odeljenje v Beogradu misli, da gospodarimo jako dobro, ker smo v stanu, z najmanjšo subvencijo in najmanjšim inkasom vzdrževati dramo, opereto in celo opero!

Najjačji argument za slabo gospodarstvo so g. članurja statisti, gosti in jubileji. Izdatki za statiste so razmeroma jako mali, ali potrebni, ker ve uprava iz skušnje, da danes v mestih ni več tistih idealistov, ki bi se dali vezati za celo vrsto brezplačnih nastopov. Ena predstava bi imela statistik na izbiro, druga bi ostala brez njih. Vreme, razne prireditve in zabave in vsi mogoči drugi izgovori, vse to bi vplivalo tudi na nivo predstav. — Isto velja za zbor: dalo bi se dobiti par ljudi za eden, dva nastopa, imeti jih pa brezplačno na razpolago sleherni večer — kdo pa bo pristal na to?!

Gosti v operi in opereti se navadno obneso, včasih celo odlično. V drami nekoliko manj. Ali uprava skuša na ta način dvigati interes za gledališče, saj čuje tolikokrat, da so ljudje že sili vedno istih obrazov na odru. Sicer pa delajo tako tudi druga gledališča, ker je le tako mogoče ponoviti vsak komad čim večkrat, kar je pač cilj vsakega gledališča.

O jubilejih ne odloča uprava. Jubilant preda prošnjo ministrstvu prosvete in to jo odobri. Ali to ni gledališče v največjo škodo: h takim predstavam prihajajo večinoma ljudje, katerih sicer ni v gledališču, po vrhu pa se z njimi dviga zanimanje za teater. In ti jubileji so za gledališče še vedno mnogo ugodnejši kot nekdanja navada vsakoletnih beneficijnih večerov.

Princip samovzdrževanja je lepa stvar, ali izvedljiva le v največjih mestih in še to le tam, kjer je mogoče kar naprej ponavljati iste komade. Ali pa pri diletantskih odrh, kjer odpa-dejo osebni izdatki (ki znašajo pri nas kar pet desetih vseh izdatkov). Zakaj pa rabi potem n. pr. ljubljansko gledališče, ki ima večji inkaso kot mariborsko, tudi še šestkrat večjo subvencijo.

Mariborsko gledališče tarnja manj kot vsa druga gledališča. Ko se je zvedelo, da dobi Ljubljana po novem proračunu za eno petino manj državne pomoči kot doslej (jednako kot Maribor, ki izgubi ravno tako eno petino), koliko vplija je bilo vsevprek, koliko razburjenja, intervencij, cele protestni shod so sklicali! A Maribor, ali je sploh zavjalka? S sedanjo reducirano subvencijo si pa uprava ne upa več vzdrževati opere, ker to bres novih dolgov ne pojde več — saj ima še sedaj itak edini Maribor še oblastno opero! Kdo ji more tedaj zameriti, če se obrača na vse merodajne č-

nitelje s vprašanjem, če so ji voljni zasigurati pokritje predvidenega primanjkljaja? In gre le za oporo — za dramo je sedanja subvencija dovoljna.

Popolnoma pravilna pa so izvajanja g. članarja o kinih. V tem oziru ima Maribor gotovo rekord: 4 kina na dobrih 30.000 prebivalcev, tega pa menda ne prebavi nobeno drugo mesto. Naravno je, da je ta okolnost za naše gledališče katastrofalna, ker je padel inkasno gledališča skoro na polovico, odkar se je otvoril četrti kino. S tem je ogroženo tudi gospodarsko ravnanje te sezone, ki se je v prvi polovici držalo tako slajno, da smo v dramji že davno presegli ves lanski celoletni inkaso, v operi pa ga bomo ta mesec. Naše gospodarstvo le ni tako slabo, kot to domneva g. članar, ki bi se o tem prepiral še mnogo bolj, če bi dobil vpogled v gospodarstvo drugih gledališč. In uveril bi se, da delajo drugod še mnogo več napak kot pri nas, kjer seveda tudi ne zadenemo vedno v tarčo. Ali ni je večje loterije od gledališča!

Uprava Narodnega gledališča v Mariboru.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 7. aprila: Zaprt. (Generalna skušnja.)
Petek, 8. aprila: LUMPACIJ VAGABUND, premijera. — Izven.

Sobota, 9. aprila: BOŽJI CLOVEK. — Dijaška predstava po znanih cenah. — Začetek ob 15. uri popoldne.

Nedelja, 10. aprila: LUMPACIJ VAGABUND. — Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Četrtek, 7. aprila: Zaprt.
Petek, 8. aprila: EROS IN PSIHE. — Red C.
Sobota, 9. aprila: ORIOV, opereta. — Izven.

Nedelja, 10. aprila ob 15. uri pop. TAJDA. — Ljudska predstava po znanih cenah. — Izven.

Dirigent Oskar Nedbal v Ljubljani. Kakor že javljeno, pride v torek, dne 12. t. m. v Ljubljano eden najznamenitejših slovanskih dirigentov g. Oskar Nedbal, ki dirigira v naši operi največji feški operni umotvor svetovne slave, Smetanovo »Prodano nevesto«. Brez dvoma bo zanimivo slišati to oporo, ki se je že več kot stokrat izvajala na našem odru, pod taktirko tako znamenitega dirigenta kakor je ravno g. Oskar Nedbal, ki je nesel to Smetanovo delo že v Pariz in tudi na Španjo. Predstava bo izven. Vstopnice v predprodaji v operi.

Dijaška predstava. V soboto, dne 9. t. m. je popoldne ob 15. uri v ljubljanski drami dijaška predstava. Vprizori se Begovičeva izvirna drama »Božji človek« pri izredno nizkih cenah. Predstava je v prvi vrsti namenjena dijaštvu, sicer pa tudi ostalemu občinstvu.

Tajda kot ljudska predstava. Na evetno dedelo popoldne ob 15. uri se poje v ljubljanski operi Sattnerjeva »Tajda« kot ljudska predstava po znanih cenah. Na predstavo opozarjamo vse naše občinstvo, predvsem pa izvenljubljanske posetnike, ki si vstopnice lahko naroče pismenim potom. Zasedba je ista kakor pri premijeri.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 7. aprila ob 20: MANON. Gostovanje g. Skrivaniča.

Petek, 8. aprila: Zaprt.
Sobota, 9. aprila ob 20 uri: PASIJON Premijera.
Nedelja, 10. aprila ob 20. uri: UCITELJICA. Kuponi.

Gostovanje g. Skrivaniča v Mariboru. V četrtek dne 7. aprila gostuje bivši član mariborske opere g. Ivo Skrivanič v vlogi Des Grieuxa v operi »Manon«.

Pasijon v mariborskem gledališču. Za velikončni čas pripravlja mariborsko gledališče »Pasijon« (Kristovo dramo), katero je spisal L. Deutsch, a prevedel F. S. Finžgar. Premijera bo na evetno soboto zvečer. Nastopi ves dramski ansambl, pomnožen z mnogimi pomožnimi silami, režira g. Železnik.

Ljudski oder

v Ljubljani

Sobota, 9. aprila ob 8 zvečer: PASIJON.
Nedelja, 10. aprila ob 3 popoldne: PASIJON.
Torek, 12. aprila ob 8 zvečer: PASIJON.

Glasba

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, št. 3, in 4. Vsebine: Vasilij Mirk »Nevenkolov«, moški, ženski in mešani zbor, Emil Adamič »Tožba«, ženski zbor s spremljevanjem klavirja, Karel Pahor »Vipavski«, mešani zbor, Martin Železnik »Pri ločitvi«, mešani zbor. — Književna priloga: Onys in slovenska glasba (izjave 10 slov. skladateljev in glasbenikov o Onysovem članku v Narodnem Djetlu), dr. Jos. Mantuani »O jugoslovanski glasbi« (nadaljevanje slovenske glasbene zgodovine). Naši skladatelji. Nove skladbe, Pevska društva, Glasbeni listi, Opera in koncertna kronika, Razno. — Vključ nizki naročniki (40 Din letno!) in vključ temu, da dovoli upravo »Zborov« plačilo naročnine v več obrokih ima list letos malo naročnikov, kar ne priča baš o zavednosti slovenskih zborov, njih pevcev in pevko. Naročite se na Vaš pevski list, podprite ga in zagotovite mu obstoj! — Uprava »Zborov« nam poroča, da tega zvezka ni poslala vsem naročnikom, ki do danes niso poravnali vsaj delne naročnine za leto 1927.

Koncert Poženel-Jeraj. Vsled bolelosti gđ. Poženelove se današnji koncert odpove in se isti vsri po Veliki noči. Natančnejši datum javimo pravočasno in bo najbrže ponedeljek, dne 25. aprila. Že kupljene vstopnice ostanejo v veljavi. Občinstvo prosimo, da vzame to na znanje.

Koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske. V ponedeljek, dne 11. t. m. nastopi pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske in odpoje 13 mešanih in moških zborov iz slovenske glasbene literature. Poleg pevskega zbora nastopi tudi koncertna pevka Zinka Vilfan-Kunc iz Zagreba, ki si je za svoje tri nastope izbrala samospeve iz slovenske, hrvatske in ruske literature. Posebno zanimivi so hrvatski samospevi, ki kažejo sedanjo vplivnost hrvatskih komponistov na tem polju. Ga. Vilfanova je v zagrebškem koncertnem življenju dobro poznana. Je že ponovno nastopila na raznih koncertih in to z najlepšim uspehom. Nastopila je pa tudi že v Ljubljani in sicer junija leta 1926 kot absolventka zagrebške glasbene akademije na koncertnem večeru, ki ga je priredila akademija pod okriljem naše Filharmonične družbe. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Knjige in revije

Pesmi Srečka Kosovela. Po Veliki noči izide pesniška zbirka pokojnega krasnega pesnika Srečka Kosovela. Knjiga bo lično opremljena (naslovná stran prof. G. A. Kosa) in bo obsegala na 96 straneh najlepše pesmi iz pokojnikove zapuščine, v redakciji Alfonza Gspana. Broširana knjiga bo stala 20 Din, vezana 27 Din. Naročila sprejema »Odbor za založbo pesmi Srečka Kosovela«, Ljubljana, Križevniška ul. 6-I.

Naše dijaštvo

J. k. a. d. »Zarja« ima svoj tedenski sestanek v petek dne 8. aprila ob 8 zvečer v svojih prostorih. Na sporedu je referat: Geopolitične, zgodovinske in gospodarske osnove bolgarske državnosti. Po sestanku je razgovor vseh tovarišev, ki so se prijavili v bolgarski krožek, da se pomenimo o nadaljnjem delu. Udeležba za vse člane obvezna!

Pojasnilo.

K izjavi gospoda inspektorja dr. Lončarja v včeršnjem »Narodnem Dnevniku«, v kolikor je namenjena naravnost moji osebi, naj pripomnim, da je ob omenjeni priliki prišel z očitki (radi nezaluznega postopanja napram njegovi osebi) g. dr. Lončar sam, nakar sem izjavil, da je naglica, s katero se postopa, tudi zame naravnost odlozna. Na pripombo, da mi nikoli nameraval priti na muzej, sem pristavil, da mi je res dal besedo. Konstatiral sem dalje (in zdi se mi, da jemlje g. dr. L. to za očitke): kakor sta radi proračunske nemožnosti morala v pokoj dva inspektorja položaja 1-3 tako bi mogel iti tudi še tretji in on bi s tem zasedel edini prosvetni inspektorat, ki ga je Radic odmeril Sloveniji. — Nikdo bi temu ne mogel oporekati, muzeju pa bi bilo radi takratnih obsežnih personalnih redukcij silno ustreženo, ako bi imel eno mesto več na razpolago: tako pa je bilo treba za dve moči iskati kritja in strehe v srednješolskem budgjetu, za eno pa pri Etnografskem muzeju.

Popolnoma se strinjam s trditvijo g. inspektorja, da je za vodstvo zavoda usposobljen eden manj, drugi več, — vzporedbe pa, češ oba midva sva zgodovinarja, v aplikaciji na predležeči slučaj ne morem sprejeti. Ne gre le za mojo arhivarsko skušnjo. Res so v rajni Avstriji obstajali posebni izpiti izključno le za to stroko: toda moje akademične študije niso bile omejene le na zgodovinarstvo polje, delal sem skušnjo na mnogo širši podlagi in moj diplomski izpit se izjavlja, da »se kandidat priporoča za one panoge javne službe, ki je v njej potrebno podrobno znanje zgodovine in njenih virov, umetnostne zgodovine in historičnih pomožnih ved in specialno za nameščanje na arhivih, bibliotekah in muzejih«.

Uverjen sem, da se take klavzule ne stavljajo v spričevala kar tako tavendani. Iz mojega poznejšega literarno-znanstvenega delovanja je tudi razvidno, da se nisem udeleževal izključno le na polju zgodovine; muzejske praktične službe mi poteka tudi že 18. leto. Različno usmerjenost študija in izpitov gospoda dr. L. in mojih bi pokazal jasno obratni slučaj, da bi n. pr. jaz na podlagi načela, ki ga zagovarja g. dr. L., z gorenjim izpitom prošil za mesto srednješolskega profesorja zgodovine ali pa za mesto gimnazijskega direktorja: g. dr. L. bi kot prosvetni inspektor tako mojo prošnjo gotovo in upravičeno a limine odklonil, ker se moji zgodovinski in drugi izpiti ne glasijo za pouk na srednjih šolah. Torej mora gori omenjena klavzula vendarle imeti nekaj pomen in izpiti raznih vrst svoj določen namen.

Kar se pa tiče končne pripombe v zadevi mojega prednika v uradu, če to-le: naj bi mu bila RR vlada popravila krivico, če je bila uverjena o njej. Priložnost za to je bila dana. Dr. Jos. Mal.

Zdravstvo

Dr. Josip Benčan:

O potrebi organizacije za preiskavo in pobijanje raka.

(K njeni ustanovitvi v januarju 1927.)

V borbi za svoj obstoj napne narod vse sile, da zmaga in ne pogine, ker se sila poudelna ter vsega naroda ceni po njegovi lastni obrambi. Moč samooobrambe naj bo pri posamezniku, pri vsakem državljanu, v vsaki stroki in organizaciji. V boju proti skupni nevarnosti združil narod vse obrambne sile, fizične kot umstvene, da prepreči, oziroma omeji preteče zlo. Zdravje naroda je njegovo bogastvo, njegova neizčrpnljiva sila v njegovem delovanju in uspevanju.

V zadnjih desetletjih je v zdravstvu vprašanje raka čim dalje bolj aktualno in zanima tako preventivno kot raziskovalno in terapevtsko medicino. Tu so zainteresirani vsi sloji ljudstva, ker se pojavlja rak kot nepričakovana bolezen, počasi, brez bolečin. Raziskovalne ter znanstvenike zanima že od nekdaj ta zagonetna in z ozirom na povzročitelja še neznana bolezen; posebno je postala stvar važna po svetovni vojni. Zato so vsi večji narodi videli potrebo splošne obrambne organizacije proti raku, ker s pravočasnim spoznanjem ter zdravljenjem se da bolezen zatreti v svoji krali. Prvotno so imela društva, komiteti ter razne lige zgolj znanstveni namen in so bile omejene na nekoliko učenjakov, znanstvenikov ter so služile oziroma pospeševale študij, raziskovanje o povodu, vzroku, oziroma povzročitelju ter zdravljenju omenjene bolezni. Vendar čutili so kmalu potrebo opozoriti širše sloje na važnost tega vprašanja in jih pritegniti k delu. Temu služijo predavanja in lahko, preprostemu ljudstvu namenjeno čtivo, ki obdeluje lastnost, svojstva, vzroke in posledice bolezni.

Znanstveniki kot patološki anatomji skušajo z raziskovanjem bolnega tkiva izslediti povzročitelja. Statističarji skušajo potom številnih ugotovitev doseči kako več ali manj trdno domnevo o vzroku in povodu raka. In v laboratorijih pridno delajo, raziskujejo, ugotavljajo ter primerjajo uspehe različnih poskusov. Tu pomaga medicini zlasti fizika in kemija.

Od časa do časa se vedno kdo javlja s kako novo izsleditvijo, z novo domnevo, drugi so zopet prepričani, da so že našli bacilo.

Večji narodi so na pobudo znanstvenikov

ustanovili v naučne svrhe bogato opremljene laboratorije, zavode za raziskovanje raka, kjer so anatomsko-patološkim oddelkom priključili terapevtske oddelke z radio-X-žarki in Radium. Kot sem že omenil, je rak ozdravljiv, posebno če ga razkrijemo koj v začetku.

Poleg operativne odstranitve imamo zadnja desetletja Radio-X-žarke ter Radium, ki s svojimi zagonetnimi kemično fizikalnimi svojstvi ločijo in uničujejo bolne rakove celice od nepoškodovanih in tako zdravijo na raku bolan organizem. Da pa čim prej ugotovimo in lahko zdravimo bolezen že v samem začetku, je potrebno, da lajka na njo opozorimo, da se tako čim prej javlja v zdravljenje. V ta namen služijo razne lige proti raku, ki so bile osnovane.

Tako so organizirali koj po vojni francosko-angelsko-amerikansko ligo proti raku, kjer širijo pod vodstvom učenjakov in politično uglednih osebnosti prepotrebno propagando. O njeni potrebi se prepričamo, če pomislimo, da samo v Franciji umira letno 40.000 in v vsej Evropi 300 tisoč ljudi na raku.

Zanimanje za bolezen se je razširilo že na široke sloje naroda; javljajo se pravočasno v zdravljenje in tako dejansko pomagajo v boju proti raku. Poleg znanstvenega dela, raziskovanja in zdravljenja je to glavni smoter raznih komitejev, lig, društev, organizacij ter mnogih znanstvenih in dobrodelnih ustanov. Prva taka ustanova datira na Angleškem iz koncem 18. stoletja. Socialno-politične prilike v začetku minulega stoletja so potisnile važnost sličnih organizacij v ozadje, šele proti koncu preteklega stoletja je stvar postala zopet aktualna.

Nemci so po svojem velikem smislu za organizacijo in skupno delo osnovali »Zentralkomitee für Bekämpfung und Erforschung der Krebskrankheit«; druge države so ali že imele slične organizacije, ali so pa sledile napredku zapadnih narodov in so skušale po svojih zmožnostih in narodnih zahtevah ustvariti podobna znanstvena ali propagandna društva za obrambo proti temu socialnemu zlu.

Leta 1923. so tri velesile bivše antante osnovali in združile svoje organizacije s skupno ligo, da je znanstveno kot propagandno delo bolj uspešno. Je to »Ligue anticanceruse franco-anglo-americanee« s širokim ter dobro organiziranim delokrogom, z lastnim glasilom in propagandnim ustrojem, s predavanji, letaki itd., ter z vsemi potrebnimi raziskovalnimi in terapevtskimi pripomočki, s specialnimi bolnicami, odnosno sobami Radium-om ter Radio-X-aparati itd. Dalje vodijo prepotrebno statistiko ter primerjavo znanstvenih uspehov s pomočjo tako zvanih krajevnih odborov »Centres regionaux anticancerux«. Lokalna poročila ter dobrodelna dela vrši »Odbor usmiljenih žena« (Association des Dammes du Calvaire).

Drugi narodi so ustanovili slično organizacijo: tako je: Poljski komitet do zwalczenia raka u Warszavi, češka liga proti raku v Pragi, italijanska Lega per la lotta contra il cancro v Rimu itd. — Prav tako je sovjetska Rusija pred dvema leti organizirala komitet za pobijanje raka z odgovarjajočimi podoborji: Za organizacijo statistike, za eksperimentalno in histološko-patološko ter klinično raziskovanje raka, dalje pododsek za pobijanje raka z ljudskim poukom in propagando in slednjič za ustanovo posebnih hiralic za neozdravljive.

Očita je potreba skupnega dela in organizacije, zato moramo iniciativo in delo g. primarja dr. Cholewe za ustanovitev »Jugoslovanskega odbora za raziskovanje in pobijanje raka v SHSe«, v čigar pripravljalnem odboru so tudi trije ugledni slovenski kirurški profesorji dr. Slajmer, dr. Derganc in dr. Zalokar, samo pozdraviti.

Boj za treznost

DRUŠTVI »TREZNOST« IN »SV. VOJSKA«.

Prejeli smo in objavljamo: Pod naslovom »Boj za treznost« je prinesel »Slovenec« 2. aprila t. l. sledeče konstatacije: Društvo »Treznost« stalno napada »Sv. Vojsko«. »Treznost« napada vladiko radi pastirskega lista o treznosti. V treznostno gibanje se meša politika.

Na to v imenu društva »Treznost« izjavljam: 1. Društvo »Treznost« nikdar »Sv. Vojske« ni in ne bo napadalo radi tega, ker je »Sv. Vojska« cerkvena organizacija in radi tega, ker se poslužuje v borbi proti alkoholizmu tudi nadnaravnih sredstev. Društvo »Treznost« pa je nasprotovalo onim pripisom »Sv. Vojske«, ki se po našem mnenju ne strinjajo z moderno uspešno borbo proti alkoholizmu (to je princip zmernosti) vse dotle, dokler »Sv. Vojska« ta princip na letošnjem obnem zboru ni sama zavrgla. S tem je kamen spoditke odpadel in društvo je radi tega prijateljsko razpoloženje naprav »Sv. Vojski« že večkrat dokumentiralo. Nasprotno se je v zadnjem času delalo za praktično sodelovanje obeh društev.

2. Društvo »Treznost« ne napada vladike zaradi pastirskega lista. Nasprotno! Društvo mi je na svojem zadnjem sestanku naročilo, da se vladiki zahvalimo, da je prevzel ponovno iniciativo za borbo proti alkoholizmu v svojem delokrogu vključ temu, da našega društva niti ne omenja. Če so pa različni nazori glede nekaterih principov, metod ali podrobnosti v protialkoholnem boju, se to ne sme smatrati kot »napadanjec«, sovražnost ali podobno ali pa mogoče napraviti društvo, za kar niso odgovornost v debati le posamezniki.

3. V treznostno gibanje se z naše strani ne zanaša običajna dnevna politika. Društvo »Treznost« je strogo strokovno društvo; zbog tega je že po svojih pravih strogo politično nevtrarno. Naše društvo motri vse kulturne, gospodarske in politične pojave brez izjeme, v kolikor se tičejo treznostnega gibanja. Pravico svobodne debate o vprašanjih treznosti pa ne moremo pustiti svojim članom, oziroma sebi jemati, ker bi s tem sodelovanje članov in njihovo aktivnost ubili.

Vključ temu, da pripadajo naši člani najrazličnejšim političnim strankam, tudi SLS, ni nikdar prišlo do nesoglasij zaradi diferenc v političnem naziranju. Nobeno razpravljanje, tudi v najdelikatnejših stvareh — pri nas v Sloveniji so to verske zadeve — v kolikor so bile v zvezi z abstinenco, niso prekorale meje dopustnosti in medsebojnega spoštovanja tujeja naziranja.

Ljubljana 2. aprila 1927.

Za društvo »Treznost«:

Dr. Feder Mikš, t. ž. predsednik

Izpred sodišča

Draga klobuta. Sprla sta se tam v Jančevi gostilni v Bevkah sosedu Ivan in Jaka. Postajala sta vedno bolj vroča in vedno bolj trdo so besede padale. Ko pa se je Jaka zaletel tako daleč in očitaj svojemu sosedu, da ta podpira tuje milijonarje, domače reveže pa zaničuje, je Janca tako razjezilo, da je zavihtel daleč nazaj svojo desnico in je pripeljal svojemu sosedu tako za ušnico, da je odletel v steno. Jaku je tako brnelo po ušesu, da je moral iti k zdravniku, ki je ugotovil, da mu je počil ušesni bobnenček. Celo zadeva je prišla pred sodišče in prvi sodnik je obsodil hudega Ivana na 14 dni zapore in mora plačati svojemu tovarišu 1000 Din za bolečine, stroške in zdravnika. Možu pa se je zdelo to za čno klobuto, čeprav je bila precej močna, vendarle malo preveč in se je zato pritožil. Pred vzklicnim senatom deželnega sodišča ljubljanskega je navajal mož v svojem ugovoru, da ga je gostilničarka prosila, da naj spravi pijanega tovariša iz hiše. In res ga je priril srečno do vrat, tu pa je ugaljen Jaka potegnil iz žepa samokres in ga nastavljal Janecu na prsa. Ta pa mu je izbil roko in ga vsekal za uho. Bil je torej po njegovem za trdilu naprošen »vunbacitlje« in v silobranu. Ker so ta zagovor pričeli tudi potrditi, mu je senat znižal kazen za polovico torej na en teden, vse glede plačil pa je ostalo neizpremenjeno tako, da je ta nerodna klobuta še vedno precej draga.

Še večjo srečo pa je imel železniški kretnik Karl Rožič od Zaloge. Zgodilo se je namreč, da mu je zavozil neko jutro v gosti megli tovrni vlak na tir, na katerem je stal že en vlak. Kljub temu, da so vsi, ki so ugledali vozove pred sabo, zavirali, je bil vendar suneč precej močan. Poškodovalo se je več voz, tako, da je nastala precejšnja materijalna škoda in sta se dva železničarja tudi precej poškodovala. Radi te nezgode sta bila obsojena kretnik Rožič in na njegov sokrivce Hinko Unzu vsak na 12 ur zapore. Tudi ta dva sta se pritožila in sta navajala v svojem vzklicu, da sta bila omenjena jutro valed naporne in dolge službe zelo utrujena in sta pozabila na medsebojno obvestitev, da proga, na katero je postavljena kretnica, ni bila prosta. Dalje sta tudi ugotavljala, da nosi precej krivde tudi železniška uprava, ki preveč štedi s svojim osebjem in ga izrablja do zadnjih moči. In res je senat upošteval njihov zagovor in je oba obtoženca oprostil. Vpoštevali so izredno težak položaj in njihovo izmučenost po dolgi in naporni 24urni službi in kar jih je končno pripravilo do tega, da sta pozabila na obvestilo in se nista mogla zavedati zla, ki ga taka pozabljivost posebno pri železniški službi, lahko povzroči.

To in ono

MODERNI ASTROLOGI

»Ako izmed dveh astrologov, ki ju povprašaj glede otrokovega življenja in glede vremena, poreče eden, da dočaka otrok moško dobo, drugi ne; ako eden naznani dež, drugi lepo vreme — je jasno, da bo eden imel prav.«

Te hudomušne besede Voltairejeve nam pridejo danes prav. Beremo namreč, da se je osnovalo društvo učenjakov in uglednih osebnosti, ki hočejo spet spraviti do zaslužene časti staro vedo, ki je bila nekoč prav v čislili, a so jo potem opustili: astrologijo. Zanašajo se na najmodernejšo postopanje in se hočejo poslužiti najnovejšega znanstvenega napredka, da pokažejo neštete možnosti: Merkur, Venera, Mars, Jupiter, Saturn, Uran in Neptun postanejo spet odločilni faktorji...

Nekoč so astrologi, ki so imeli srečo pri svojih prerokbah, uživali veliko spoštovanje. A če so se zmotili, so izgubili glavo ali pa so jih vrgli v ječo.

Pravijo, da je vladar, ki ga je njegov astrolog razsrdil, grozeče vprašal nesrečnika: »Kake smrti misliš, da boš umrl?« Astrolog ne izgubi hladnokrvnosti.

»Umrli bom na mrzlici.«

»Lažeš! Takoj ti dam odsekati glavo.«

Nesrečnež je poskusil zadnje. Ko so ga pograbili, da bi ga odvedli na morišče, je prosil:

»Gospod, ukažite, da mi potipljejo žilo, pa boste videli, da imam mrzlico...«

To ga je rešilo.

Naši astrologi ne bodo imeli komičastih slabukov, ne pisanih halj. Pa jih vendar ne bodo nič manj poslušali nego njihove prednike. To pa radi neomajnega psihološkega zakona: čim bolj si ljudje domišljujejo, da so se otresli jarma vere, tem večja postane njih lahkovernost, tem bolj jih mika vse, kar je skrivnostno in zakrito...

...

+ Rdeča koračnica. Glavna uprava rdeče vojske je ra glasila mednarodni natečaj za tri najboljše koračnice za vojno godbo z visoko nagrado. Do zdaj so rabili rdeči oddelki stare carske koračnice. Oblasti označujejo to navadno kot »nedopustno mlačnost«.

+ Slab zrak. Zdaj ve vsak človek, da se mora soba prezračiti. Naše dihanje zmanjša količino kisika, zato pa narašča nevžitni ogljik. Naša usta, nos, polt, obleka izhlapevajo organske dele. Kihanje in kašelj širita mikrobe. Zrak postaja bolj suh in zatohel, to je kvarljiv za pljuča. — Prej pa tega niso vedeli. Še decembra 1848 je zpuslil parnik »Londonderry« z 200 potniki pristanišče ob viharnem vremenu. Med burjo je napodil kapitan »radi varnosti« vse potnike v edino ozko in nizko kabino ter je dal zabiti z deskami okna in vrata. Ko so par ur pozneje odprli vrata, po končani nevhiti, so našli notri 72 mrličev. Vsi drugi potniki so bili nezvestni.

+ Čudežna dežela. Republika Islandija, domovina skandinavskih junaških sag, dežela večnega ledu in vročih vulkanskih vrečev (geizirjev), nima nobene ječe in nobenega stražnika. V telu tisoč let sta prišla pred islansko narodni svet (volketing) le dva tata. Oba sta bila oproščena z ozirom na skrajno revščino.

Gospodarstvo

Prisilna poravnava.

Z ozirom na argumente, ki jih navaja belgrajska trgovska zbornica proti uvedbi prisilne poravnave, je zanimivo tozadevno nazi- ranje odličnega inozemskega predstavnika naj- večje srednjeevropske upniške organizacije, G. Edvard Laufer, ravnatelj dunajskega dru- štva za zaščito upnikov (Kreditorenverein vom Jahre 1870) je te dni objavil v zagreb- škem »Morgenblattu« daljši članek o problemu prisilne poravnave z ozirom na Jugoslavijo, v katerem navaja v glavnem sledeče misli.

Dokazila moč golih števil je povzročila, da je vprašanje prisilne poravnave prišlo pred kratkim zopet v ospredje. Navzlic protiar- gumentom se ne da ovrčiti dejstvo, da so se v preteklem letu pojavile vse konsekvence, ki so nastale vsled ukinitve prisilne poravnave (1. aprila 1925). Pri vsaki spremembi zakonov, se posledice pojavijo šele po preteku gotove dobe. Povečanje dubioz in izgub na terjativah, ki se je pojavilo v letošnjih bilancah, je marsi- komu odprlo oči. Tako tuzemski, kakor ino- zemski upniki so prišli do prepričanja, da so njih izgube, navzlic eventualno manjšemu šte- vilu insolvent, toda pri podvojenem številu konkurzov, znatno večje.

Posledica današnjega stanja je ta, da se kronični slučaj insolvent, katerih ni mogoče preprečiti, zavlečejo; to zavlečevanje pa pov- zroči na eni strani znatno zmanjšanje radi te- kotih visokih režij, na drugi strani pa omo- goči, da gotovi upniki na škodo ostalih upni- kov s pomočjo tožb in eksekucij dosežejo iz- plačilo celokupnih terjatev z obresti in stroški vred. Za jugoslovanske insolventne slučaje je karakteristično, da stoji upnikom na razpolago le še decimirana konkurzna masa.

Gotovo je računati s tem, da se bo po uvedbi prisilne poravnave pomnožilo število insolventnih slučajev, vendar je z ozirom na gornja izvajanja za upnika ugodnejše, da se masa vsled tekočih visokih režij ne zmanjša na minimum in da se prepreči vsako zavla- čevanje na škodo upnikov.

Ce pride danes v konkurznem postopanju do poravnave, tedaj so dosežene kvote malen- kostne. Te nizke kvote pa so glavni moment, ki škoduje kreditu naših trgovcev in industrij- cev v inozemstvu.

Hitro naraščanje konkurzov v Jugoslaviji in njegove usodepolne posledice za upnika, kakor tudi za dolžnika, silijo dunajsko društvo upnikov, da se ponovno zavzema za uvedbo prisilne poravnave.

Dejstvo je, da je Jugoslavija edina država v Evropi, kjer ne obstoji nikakršna zakonska možnost za preprečenje konkurza. Že to dej- stvo dokazuje, da je potrebno neko prohibi- tivno sredstvo in da inozemski upniki ne mo- rejo prisilne poravnave smatrati škodljivim za naš kredit. Smatrajo li nasprotniki poravnave jugoslovanske upnike za tako malovredne ele- mente, da ne morejo biti deležni zakona, ki velja v vseh drugih državah v tej ali oni obliki?

Kredit jugoslovanskih trgovcev in indu- strijcev ne more trpeti vsled prisilne porav- nave, pač pa trpi vsled pomanjkanja zakona, ki bi omogočil, da se prepreči konkurzi, s kvotami, ki se približujejo ničli.

Na koncu svojega članka ponovno pri- poroča G. Laufer jugoslovanskim kompetent- nim instancam, da se čimprej uvede splošen in strog prisilnoporavnavni zakon po zaslišanju prizadetih gospodarskih krogov. Nameravana minimalna kvota od 40 odst. nudi že primerno omejitev proti zlorabi. Treba je še najti kratek, cenen in strog postopek.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljub- lani je imela 5. aprila 1927 svoj 7. redni občni zbor. Predsednik dr. Janko Mohorič je pozdravil navzoče delničarje in dr. komisarja g. dvornega svetnika R. Marna. Poročilo upravnega odbora slika v kratkem težko gospodarsko stanje polje- delstva, trgovine in industrije in zlasti poudarja slabo funkcioniranje pravosodstva v državi. Nav- zlic vsem težavam pa je ta naš odlični popolno- ma domači zavod napredoval. Tako je poskočila na aktivni strani postavka za dolžnike in menice od 223 milijonov v letu 1925, na 231 milijonov v letu 1926. Hranilne vloge na knjižice so se dvig- torej za več kot 11 milijonov. Te številke pome- porast za ca. 20 odstotkov. Tuja denarna sredstva, s katerimi je razpolagal zavod koncem leta 1926, znašajo 241 milijonov dinarjev, so se torej zvišala torej za več kot 11 milijonov. T e številke pome- nijo zadovoljiv napredek v dobi splošne gospo- darske depresije in v času, ko se radi poloma nekaterih bank pojavljajo obče nezaupanje in menice denarnih zavodov. Skupna bilančna vsota, ki je zna- šala koncem leta 1925, 247.000.000, se je dvignila na skoro 259.000.000. Tudi promet je bil živah- nejši in je presegel višino 11 milijard dinarjev. Tudi podjetja in podružnice zavoda so primerno uspe- vala. Plače in dokladi, so poskočile v zadnjem letu za 4 in pol odstotka, upravni stroški za ca. 10 odstotkov. Davkov in pristojbin je plačal za- vod 1.965.661.03 Din, t. j. eno šestino delniške glavnice ali 133 odstotkov čistega dobička 1.925, kar pomeni ogromno obremenitev in najbolj živo ilustrira nevdružno politiko finančne uprave. Ker se je debetna obrestna mera znatno in naglo zni- žala, se je tudi dobiček v minulem letu kljub po- voljnemu napredku zavoda zmanjšal in znaša, všteti prenos iz leta 1925, 1.187.953.87 Din. Iz čistega dobička je občni zbor določil za pokojni- nski sklad aradništva 100.000 Din in sklenil razde- liti med delničarje 80 odstotno dividendo, ki se bo izplačevala pri blagajnah centralne in podružni- ter ekspoziture na Bledu od 6. aprila 1927 dalje.

Živinski sejem v Ljubljani. Na živinski sejem, ki se je vršil dne 6. t. m. v Ljubljani, je bilo pri- gnanih 412 konj, 61 volov, 57 krav, 7 telet in 563 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 95 konj, 39 volov, 36 krav, 6 telet in 325 prašičkov za rejo. Cene so bile v bistvu neizpremenjene: voli I. 9 Din (izjemoma 9.50), II. 7.50 Din, III. 6.50 Din, teleta 10—11.50 Din, krave debele 5—6 Din, krave klo- basarice 2.50—3 Din, vse kg žive teže; konji do 4000 Din, prašički pa po 175—300 Din komad. Kupčija je bila precej živahna, posebno glede pra- šičkov. Nekaj konj je bilo prodanih v Avstrijo.

VII. ljubljanski velesojem od 2. do 11. julija 1927. Rok za prijavo udeležbe na letošnjem vele- seju bo kmalu potekel. Takoj nato se bo pričelo z dodeljevanjem razstavnih prostorov in se bo zamoglo na pozno došlo prijave ozirati le še, v kolikor bo razpoložljivega prostora. Vsak industri- jalec, obrtnik in trgovec, ki zna varovati svoj po- slovni interes, razstavlja na ljubljanskem vele- seju, ki omogoča solidno trgovanje in razpečo- vanje izdelkov. Udeležba na ljubljanskem vele- seju je eno najuspešnejših sredstev, da si trdke povečajo svoje proizvajanje. Zato naj se v svojo lastno korist čimprej odločijo za udeležbo in se prijavijo uradu Ljubljanskega velesoja.

Zakon o izenačenju davkov in nov carinski tarif. Glasem poročil iz Belgrada bo zakonski na- črt o izenačenju davkov na zahtevo finančnega ministra predložil skupščini v eni prvih sej in se bo obravnaval kot nujen. Ker se tiče carinskega ta- rifa, se pripravljajo nujna revizija, ki se bo po spre- jetju zakona o izenačenju davkov predložila skup- ščini. Revizija se bo izvršila na željo slovenskih ministrov, ki zahtevajo, da se v carinskem tarifu upoštevajo v prvi vrsti agrarni interesi.

Natečaj za osebo podružnic Drž. hipotekarne banke v Ljubljani in v Zagrebu. Državna hipote- karna banka je razpisala natečaj za osebo novih podružnic v Ljubljani in v Zagrebu. Pri vsaki teh podružnic pride v poštev mesto upravnika, šefa knjigovodstva, blagajnika, likvidatorja in uradnika pripravnika. Prijavni rok poteče 15. aprila. (Glej »Uradni list« št. 37.)

Občni zbori. 26. aprila se vrši redni občni zbor Kolinske tovarne hranil d. d. v Ljubljani; 30. aprila v prostorih Zadružne gospodarske banke v Ljubljani redni občni zbor »Saturnus« d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov; 20. aprila pa v prostorih zadružnega doma v Ljubljani občni zbor Nakupovalne zadruge r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Povišanje delniške glavnice. Dolnjelendavs- ka hranilnica d. d. v Dolnji Lendavi povišuje del- niško glavnico od 250.000 Din na 500.000 Din. Stari delničarji imajo pravico optirati na vsako staro delnico po eno novo.

Jugoslovansko švicarska trgovinska pogaja- nja. Švicarski zvezni svet je pooblastil narodno- gospodarski departement, da s posredovanjem švi- carskega poslanika v Belgradu prične pogajanja z našo vlado radi trgovinske pogodbe. Švicarski po- slanik bo te dni predložil naši vladi listo švicar- skih želja.

Velik konkurz v Belgradu. Belgrajsko trgo- vsko sodišče je razglasilo konkurz o imovini do- navske paroplovne družbe »Sirotkin«, ki je last Dimitrija Vasiljeviča Sirotkina. Aktivna (plovni ob- jekti, magacini, delavnice, rudarske koncesije) znašajo 4.5 mil. Din, pasiva pa — po podatkih podjetja — le 2.5 mil. Din.

Stabilizacija leja. Situacija gleda leja je več ali manj razčiščena. Zadnji dvig devize Bukarešt je bil povzročen s strani spekulacije, kajti rom. Narodna banka je hotela preprečiti dvig in ponu- jala leje na inozemskih deviznih tržiščih, pa na- vzlic nadaljnjemu dvigu ni našla kupcev. Ni čuda, da je potem lej v nekaj dneh nazadoval od 3.60 šv. fr. na prejšnji nivo 3.10 in večeraj pa celo na 2.95. Romunska Narodna banka je na željo finanč- nega ministra sklicala sejo uprave, na kateri je bilo konstatirano, da je banka v stanju prepreči nadaljnje fluktuacije. Sklenjeno je bilo, da bo ro- munska Narodna banka skupno s privatnimi ban- kami takoj pričela z ukrepi za stabilizacijo.

Borza

6. aprila 1927.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.505—13.535 (13.51—13.54), Italija 274.265—276.265 (273.45—275.45), London 276.20—277 (276.20—277), Newyork 56.75—56.95 (56.75—56.95), Pariz 222.625—224.625 (222.625—224.625), Praga 168.30—169.10 (168.30—169.10), Dunaj 8.005—8.035 (8.0045—8.0345), Curih 10.94—10.97 (10.94—10.97), Amsterdam 22.795—22.855 (22.795—22.855).

Curih. Belgrad 9.13 den (9.13 den), Berlin 123.24 (123.26 bl), Italija 25.08 bl (25.09 den), Lon- don 25.25 den (25.2575 den), Newyork 519.875 (520 bl), Pariz 20.86 (20.87 den), Praga 15.40 (15.40), Dunaj 73.15 (73.15), Madrid 92.50 (92.65 den), Bukarešt 2.98 (3.14 den), Sofija 3.76, Varšava 58 (58 den), Amsterdam 208.05 (208 bl), Bruselj 72.26 (72.25 den), Kopenhagen 138.75 (138.60).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47, Kodanj 189.50, London 34.48, Milan 34.21, Newyork 709.65 (705.45), Pariz 27.80, Varšava 79.25. — Valute: angleški funt 34.45, francoski frank 27.775, lira 34.42, dinar 12.45, češkoslovaška krona 20.8950.

Praga. Devize: Lira 162.30, Zagreb 59.22, Pariz 132, London 163.45, Newyork 3361.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7 odst. invest. posoj. 86.50—87, vojna odškodnina 837—838, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 154 den, Merkantilna 99—100, Praštediona 850 den, Kred. zavod 160—170, Trbovlje 430 bl, Vevče 130 den, Stavbna 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb. 7 odst. invest. posoj. 86.50—86.75, vojna odškodnina 338—339, Hrv. esk. 104.50—105.50, Kred. 93—96, Hipobanka 65 den, Jugo- banka 95—95.50, Praštediona 850—855, Ljublj. kre-

ditna 154—155, Drava 495—520, Isis 40—50, Seče- rana 450—455, Slavex 101—120, Slavonija 29—30, Trbovlje 422—425, Vevče 137.50—140.

Dunaj. Don.-savsko-jadr. 80.80, Alpine 45.70, Greinitz 6.40, Kranjska industrijska 48.75, Trbovlje 52.80, Hrv. esk. 14, Leykam 1210, Hip. banka 8.10, Avstrijsko tovarnice za dušik 84, Gutmann 85.50, Mundus 145, Slavonija 3.60.

BLAGO.

Ljubljana. Smreka, jelka: hlodi 4 m I., II., monte 180—210, bordonali merkantilni 260—320, brzojavni drogi 200—260, škerote 10 m podmerne 560—580, škerote podmerne do 15 cm 450—520, madrieri 500—560; buker: deske plohi naravni neob- robljeni 430—500, deske plohi parjeni neobrob- ljeni 580—830, frizi 600—800, hlodi I. 220—250; hrast: hlodi I. 600—1000, deske plohi ostrorobi (podnice) 1250—1400, frizi 900—1800; oglje bukov- o 80—95.

Zito: pšenica bačka 75 kg, 2—3 odst. 850—855, rž bačka 71—72 kg, 2 odst. 305—310, oves bosanski 220—225.

Tendenca za les neizpremenjena, za deželne pridelke neizpremenjena; zaključki: les 5 vagonov.

Sport

III. KOLO NOGOMETNEGA PRVENSTVA V LJUBLJANI.

V nedeljo 10. t. m. se nadaljujejo prven- stvene tekme med ljubljanskimi klubi I. razreda. Za protivnike je določil žreb v tem kolu Primorje in Hermes ter Ilirijo in Jadran. Dopolnilne odigrata svojo prvenstveno tekmo predvidoma rezervni moštvil Primorja in Hermesa, odnosno Panonija in Svoboda iz II. razreda.

KOLO JAHACEV IN VOZACEV PRESTOLONA- SLEDNIKA PETRA V LJUBLJANI.

1. Vozna in galopna dirka.

1. Ljubljanska dirka: Enovprežna za toplotkrvne, 3letne in starejše konje. Daljava 2000 metrov. Konji, ki so pridirkali 3—6000 Din 20 m dodatka; za vsakeh 1000 Din še 10 m dodatka; konji, ki se niso pridirkali 2000 Din 20 manje, triletni 40 manje, v Sloveniji rojeni konji 60 m manje. Maksimalni dodatek 350 m. Prijavnina 100 Din. Nagrade: I. 3000 Din, II. 2000 Din, III. 1000 Din.

2. Slovenska dirka: Enovprežna za toplotkrvne, triletne in starejše konje, rojene in vzgojene v Sloveniji. Daljava 2000 m. Konji, ki so pridirkali 3—6000 Din 20 m dodatka; za vsakeh 1000 Din še 10 m dodatka; konji, ki se niso pridirkali 2000 Din 20 manje, triletni 40 manje. Mak- simalni dodatek 350 m. Prijavnina 100 Din. Na- grade: I. 3000 Din, II. 2000 Din, III. 1000 Din.

3. Steeplechase za triletne in starejše konje. Daljava 3200 m. Brez izenačenja težine. Zapreke niso čez 0.80 m visoke in 2 m široke. Pri- javnina 100 Din. Nagrade: I. 3000 Din, II. 2000 Din, III. 1000 Din.

4. Military: tri častne nagrade. Vpisenina 25 Din. Obstoji iz: a) terenske jahanje na 16 km. Zadnja 2 km, kakor pod b).

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 6. aprila 1927.

Višina barometra 308.8 mm

Opazovanja	Baro- meter	Toplo- ta v C°	Rel. vla- gina v %	Veter in brzina v m	Obla- čnost 0—10	Vrsta padavin	Oh opazovanju v mm za 2h	Oh opazovanju v mm za 24h	Oh opazovanju v mm za 48h
Ljubljana (dvorec)	7 758.7	7.0	83	mirno		megla		15.6	6.3
	8 758.4	7.9	81	mirno		megla			
	14 755.7	15.3	60	W 6	7				
	21 753.9	12.2	68	W 2	8				
Maribor	758.3	6.0	95	mirno		megle		11	4
Zagreb	758.5	8.0	91	ESE 2	10	dež	0.1	—	8
Belgrad	759.8	8.0	73	mirno	10	dež	0.3	10	5
Sarajevo	739.8	7.0	77	mirno	10			14	5
Skopje	760.5	6.0	85	SE 1	10	dež	1.0	16	6
Dubrovnik	759.2	11.0	76	NW 1	6			21	7
Praga	755.4	7.0	—	ENE 4	10	dež	4.0	9	6
Split	7 758.8	12.0	82	mirno	7			18	10

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za četrtek, 7. aprila: Pusto vreme, dež, nekoliko topleje.

Sven Elvestad:

Mož, ki je oropal mesto.

Lepo. Večerja je potekala mirno in opazil nisem prav ničesar nenavadnega; imel sem priliko, opazo- vati vsakega gosta posebej; večino od njih sem po videzu poznal, in nasmehnil sem se moral ob misli, naj bi med njimi zasledil iskanega zločinca. Proti enajstim so gostje vstali izza mize, živahni in raz- igrani, posebno starejši častniki, ki niso štedili z do- broznano stotnikovo kletjo.

Številni gostje so se razkropili po vsej hiši, naj- več se jih je zbralo v kadlinici, kjer se je igralec Trybel pravkar pripravljal, da bi im postregel z ne- katerimi prizori. Pa tudi drugod, skoro po vseh pro- storih so kramljale posamezne gručice med seboj, z izjemo zasebnih družinskih sob. Gostje so se tako ži- vahno razgovarjali, da bi vsak tujec, ki bi se sedaj nenadoma pojavil (kaj takega je bilo možno), moral takoj zbuditi pozornost. Da, dragi Krag, vem, na kaj mislite. Na sluge. Prav dobro. In povedati vam ho- čem, da sem bil natanko preiskal, kakšni ljudje so to bili! V vsem so bili štirje, z mano pet, in vedel sem vsak čas precej točno, kod so se gibali. Tudi na ostalo stotnikovo služinčad sem pazil; in kar zadeva voznike tam zunaj, jih je bil prav takrat obiskal vesel znanec, uradnik iz mojega oddelka. Tako torej smem reči, da sem imel povsod svoje oči. Ura je šla na poldvanajsto, in že sem začel misliti, da se ne bo prav nič dogodilo; bržkone se bo izkazalo, da je kakšen šaljiivec imel spet ubogo redarstvo za norca. Tedaj pa slišim slučajno, da se stotnik tiho pogovarja s svojo ženo. Namerila sta se drug na drugega ob ve- likem stebur v veži; na stotnikovem obrazu sem vi- del, da se je nekaj dogodilo; splazil sem se oprezno tako blizu obeh, da sem mogel razumeti, kaj sta si šepetala.

»Dogoditi se je moralo med jedjo,« sem čul spre- govoriti stotnika.

»Misliš,« je odvrnila soproga.

»Da,« je dejal on, »trdno sem tega uverjen, kajti položil sem listino v pisalnik, ko sem se preoblačil za večerjo.«

»In si zaklenil miznico?«

»Da, in sedaj je siloma odprta.«

Seveda mi je pri teh besedah stotnika Karster- sena postalo malo vroče okoli ušes, in napeto sem prisluškoval, kaj bo še prišlo.

»Koliko denarja je bilo v njej?« je vprašala go- spa Karstens.

»Dvatisoč kron ali tako nekako.«

»Ne več? Hvala Bogu! In kaj nameravaš sedaj?«

»Ničesar. Pa tudi ti ne izdajaj. Sam ni vredno, da bi obešali reč na veliki zvon. Toda jutri bom obvestil redarstvo.«

»Stori to že danes zvečer, čim bodo gostje odšli.«

»Premislil bom.«

»Imaš koga na sumu?«

»Ne, toda jasno je, da je mogel ukrasti samo ne- kdo, ki se je mudil danes zvečer v hiši. Saj prav za prav niti vlom ni. Ogledal sem si malo sluge. Moral je biti krepak deček, da je mogel vlomiti v miznico.«

»Ali poznaš te ljudi?«

»Da, štiri od njih,« je odvrnil stotnik. »Bill so že prej enkrat tu. Peti je nov, oni z okroglim, rdečim obrazom. Njegove oči mi ne ugajajo, in ves večer se je tako boječe ogledoval.«

Dragi Krag, stotnik je menil mene. Dirnilo me je neprijetno in začel sem premišljevat, ali ne bi stopil tja k njima in povedal, kdo sem. Toda v istem trenutku sta se razšla; in dočim je odhajal, je stotnik še enkrat šepnil soprogi:

»Nobene besede!«

Dobro torej; minulo je nekaj minut, morda pet. V prvem nadstropju se je ob mizah za kavo bolj in

bolj praznilo; iz drugega nadstropja se je čul vesel, bučen smeh in ploskanje. Igralec je bil pri svojem poslu, in vsi bi ga radi slišali.

Ravnokar je za trenutek utihnil bučni smeh, ko je nekdo v hiši pretresljivo kričnil. Kolikor se je dalo presoditi, je prihajal glas iz ogelne sobe na južni strani poslopja.

Sledil mu je močan strel iz samokresa.

Po strelu je kričnilo še enkrat. Začul se je žen- ski glas:

»Umoril me bo!«

Za hip je utihnilo vse in povsod v hiši. Toda ta- koj nato je nastal strahovit ropot.

Dočim sem hitel za glasom, sem pogledal na uro. Kazala je natanko enajst in sedemintrideset minut. »Kakor sem rekel,« je nadaljeval Helgesen, »sta spravila strel in krič vse po konci. Glas je prodrl skozi stopnišče do drugega nadstropja, kjer je pripo- vedoval igralec Trybel pravkar eno izmed najboljših svojih zgodb. Gostje so planili po stopnicah, da bi vi- deli, kaj se je zgodilo.«

Kakor sem že povedal, sem se bil skril za veli- kim stebrom v veži. Razločno sem čul, odkod je pri- hajal strel in krič: iz ogelne sobe na južni strani. Tekel sem tja. Toda gospodar, stotnik Karstens, se je moral v usodnem trenutku muditi nekje blizu, kajti tekkel je pred menoj skozi sobe.

Ko sva prišla v ogelno sobo, je dišalo po smod- niku.

»Zaprte duri!« mi je zaklical stotnik.

Spoznal sem njegovo namero: ni hotel, da bi prišli gostje sem prej, predno ne bi bil videl sam, kaj se je dogodilo.

Na stolu je ležala mlada deklica nezavestna, noge iztegnjene po tleh. Stotnik se je nagnil nadnjo.

»Maja je,« je rekel. Njegov glas je zvenel resno, toda nič ni bil razburjen. Karstens je zelo hladno- krven deček.

=====

Priporočamo LJUDSKO KNJIZNICO (jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. sv. J. O. Curwood. Kazan, volčji pek. Karadinski roman. 18 Din, vezan 30 Din. — 20. sv. Ed. About. Kralji gora. 18 Din, vezan 30 Din. — 21. sv. H. R. Hagerd. Jutranja tvežda. 30 Din, vez. 40 Din. — 22. sv. Otoka kaplana Granja. Popolnavanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din.

=====

- b) preskušnja hitrosti na stezi od 2 km s štirim zaprekami;
c) šolsko jahanje.
5. Karusel: Jahačo dame in gospodje.

Posebna določila.

- Dirka se vrši na vojaškem vežališču, in sicer 17. julija t. l.
- Prijave se morajo poslati do 5. julija Kolu jahačev prestolonaslednika Petra v Ljubljani. Prijave po 5. juliju se sprejemajo le proti plačilu dvojne vpisnine.
- Prijava mora vsebovati: ime in bivališče posestnika in voznika, odnosno jahača, barve voznika, popis konja (ime, starost, barva, spol), jeli prijavljeni konj že dobil kakšno nagrado pri dirkah, kdaj, kje in koliko (v D.n.).
- Pri kasačkih dirkah je dovoljen samo dirkalni voz, t. j. voz s kolesi na gumah.
- Istovrstno s prijavo se mora poslati tudi vpisnina. Prijava brez vpisnine ni veljavna. Vpisnina zapadejo v prid Kola jahačev in vozačev prestolonaslednika Petra v Ljubljani.
- Denarne nagrade se izplačajo dan po dirki pri Kmetijski posojilnici v Ljubljani. Časne nagrade se razdele takoj po končani konkurenci.
- S prijavo se podvrže vsakdo izreku vodstva dirke. Za kasačke dirke veljajo pravila Centralne jugoslovanske kasačkih društev v Ptuj.
- Dirke se vrše samo v slučaju, ako se za posamezne točke prijavijo vsaj 4 konkurenti, v katerem slučaju pa se izplača samo I. in II. nagrada.
- Vozniki se morajo legitimirati pri starterju s svojo licenco, brez katere je start prepovedan. Konkurenti se opozarjajo, da nosijo one barve, katere so prijavili.
- Vse proteste rešuje uprava dirke, in sicer samo v tem slučaju, ako oseba, ki vložil protest, vplača najprej 200 Din, ki zapadejo v korist društva, ako se glasi sodba, da protest ni upravičen. Protesti zoper kasačke dirke se sprejemajo še 24 ur po dirki; za galopno dirko in military samo takoj po završeni dirki (konkurenci). Proti odločitvi uprave dirke ni pritožbe.
- Dirke se vrše ob vsakem vremenu.
- Pri kasački in galopni dirki se na totalizatorju sprejemajo stave na pojedine konje.
- Odbor Kola jahačev in vozačev prestolonaslednika Petra v Ljubljani si pridržuje pravico spremembe sporeda.

LOV NA LISICO Z AVTOMOBILI IN MOTORNI MI KOLESI NA PTUJSKEM POLJU.

Že lansko leto je bila pri gornji prireditvi zelo živahna udeležba, zato namerava prireditelj sportska komisija avtomobilnega kluba SHS sekcijski Maribor tudi letos na Ptujskem polju lisičji lov pod sličnimi pogoji kakor lani. Prireditelj je določena na 24. aprila. Ob dežju se preloži na 1. maj.

V splošnem obstoji lisičji lov iz lisice in njenih zasledovalcev. Lisičji voz se spusti eno uro pred zasledovalci in sme voziti le v mejah določene pokrajine.

Pri vsakem razpotju razpislje lisica raznobarvne papirnate drobce, po katerih sledijo zasledovalci. Po gotovem številu kilometrov se mora lisica ustaviti, in sicer, če mogoče v kakšnem skritostišču. Kdor se dotakne z roko lisičjega voza, ta je zmagovalček. Kakor slišimo, je tudi letos prevzel gospod prof. Herberstein vlogo lisice. Njemu in zasledovalcem njegovim sloveski blagore.

STADION V AMSTERDAMU.

Počasi se kažejo obrisi, tehniška predela lepo napredujejo. Cilj odbora je, da bo igra lahko gledalo najmanj 40.000 ljudi. Na obeh podolžnih straneh bodo velike pokrite tribune. 16 metrov visoko ogrodje dovaža material za oblanje belona; ogrodje se vozi po tračnicah in ga povsod lahko postavijo. Doslej je požrl porajajoči se stadion že 750.000 kubičnih metrov materiala. Že sedaj delajo podnevi in ponoči. Srednji del stadiona bo obkoljevalo 400 m dolgo in 8 m široko dirkališče. Okoli tekalista bo šlo 500 m dolgo in tudi 8 m široko dirkališče. Zelo mislijo na poročevalce; za časnikarje je rezerviranih 600 prostorov. Veliko pisalno sobo bodo imeli, s 50 telefonskimi priključki in s posebnim brzojavnim uradom.

ITALIJANSKA SPORTNA VPRAŠANJA.

Pisali smo, kako so hoteli spraviti ves italijanski sport pod fašistovski klobuk. Zadelo so pa na nepričakovan odpor. Ko je zvezni predsednik poslanec Ferretti zbral posamezne predsednike in je od njih zahteval, naj mu izročijo mandate in pravico do anuliranja pravil, so ga nekateri predsedniki opozorili na to, da so pravila njih zvez potrjena s kraljevim dekretom in da jih ni mogoče kar tako odpraviti ali spremeniti. To velja zlasti za zvezni jadralniški in motoroladijski sport, koju predsednika sta člana kraljeve hiše, namreč vojvoda Abruški in princ Videmski. Našli so izhod. Vsi predsedniki s Ferrettijem vred so odstopili, kraljevi dekret je vzel odstop na znanje in je razveljavil vsa obstoječa pravila. Nato so volili nove predsednike in so tako dobili zaželjeno enolično fašistovsko obliko. Seznam novih predsednikov je pregledal Mussolini sam.

Organizacijski predpis olimpijskih dijaških iger pravi, da morajo biti udeleženci v študijskem letu 1926-27. vpisani na univerzi ali pa da morajo biti tekom leta potom promocije izločeni. Ta predpis so razmi univerzitetni sportni klubi po svoje razlagali in so ga porabili v to, da so pri vratih ven vržene inozemce skozi okno spet nazaj sprejeli. Ker je v Italiji vpisanih na univerzah veliko Angležev, Amerikancev in Švicarjev, ki so prav dobri sportniki, bodo lahko prišli na izbirne tekme v Padova in Firence. Nobena juha se tako vroča ne poje, kakor se skuha.

DAVIS.

Pričela se bo vsakoletna borba za dragoceni Davisov pokal, ki jo smatrajo kot nekakšno neoficielno tekmo za svetovno prvenstvo v tenisu. Letos bo tekmovalo 25 narodov, tudi mi Jugoslovani smo zraven. Pokal ima ime po Amerikancu M. Wightman Davisu, enem najboljših igrancev pred četrdesetletjem. Davis je daroval srebrni pokal leta 1900. In je vodil tudi ameriško moštvo, ki si ga je prvo priborilo. Leta 1902. je Amerika pokal zgubila in ga je dobila šele leta 1913. nazaj. Takrat Davis ni več igral. Ni pa še starček in ne preostane dela; najrajši jaha; goji tenis in sport in je obenem tudi še — ameriški vojni minister. Jean Borotra ga dobro pozna. Opišuje nam ga kot čvrstejšega, visokorasnega moža; 45 let je star, pa se mlađši vidi. Ni čudno. Seveda ne igra več tako kot pred 25 leti, a zadnjič enkrat je skupaj z Borotro igral proti paru Cochet-Brugnon 13:13.

Polzvedovanje

Večji zlat uhan z demantom se je našel. Dobi se pri Adolfu Jeršku, Florijanska ul. 13-III.

Nikake posredovalne prodaje! Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo

pomladne moške konfekcije

kakor tudi oblek za dijake in otroke.

Ne dajemo na obroke!

Fač pa smo posebno ceni in solidni!

Mehanična tovarna oblek d. d.

podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta ca 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 lin. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor zmanj. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Službe išče pristavnik (MAJER) oženjen, brez otrok, z večletno prakso in dobriimi spričevali. Ponudbe na upravo lista pod št. »Skrben« št. 2623.

Proste službe

Kroj. pomočnik

sposoben za vsa dela, se sprejme. - Ljudevit Zolet, Loke 18 — Trbovlje.

Verz. vinski potnik.

Veletrgov. z vinom išče spretno provizijske potnike za vse okraje Slovenije. Oferte pod »Provizijski potnik« upravi.

ZASTOPNIKA

v Mariboru in okolici išče za dobro iščo specerijski predmet stara, renomir. tovarna. — Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod št. 2618.

Sprejme se nekaj DEKLET

ki so nekoliko izurjene v kuhinji, za vsa hišna dela, ter eno samostojno KUHARICO. — Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod št. 2631.

Kroj. pomočniki

za delo na dom se sprejme. — Naslov pove uprava lista pod št. 2544.

Sprejme se več dobrih čevljar. pomočnikov

za fina dela. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj. — Poizve se: Prešernova ulica št. 9, »DOKO«, Ivan Carman.

Stanovanja

PRAZNO SOBO

iščem v sredini mesta. — Ponudbe na upravo pod: »Prazna soba« št. 2621.

Sobica — majhna — se odda. — Novi Vodmat št. 82.

Soba se odda

z dobro hrano. — Naslov v upr. lista pod št. 2617.

Posestva

Dve manjši posestvi v ljubljanski ali celjski okolici se kupita. Ponudbe javiti Prometni pisarni Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani — Salendrova ulica 6-II.

Kdo kupi?

Parni kotel

še dobro ohranjen, prodaja zaradi nabave večjega Mlekarska zadruga v Naklem. — Pripraven je za kako manjšo mlekarno ali kopališče. 2616

Naprodaj imam 2 ali 3 vagona lepega belega semenskega krompirja.

Trgovina FRANC KOS - Kandija, Novo mesto 20. Cena ugodna. 2633

Seno prvovrst. sladko prodaja graščina Žerjavgrad, p. Dol pri Lj.

Pletilni stroj

nov, oddam. Poizve se v upravi lista pod št. 2597.

Kdo prodaja?

Mladega psa

ovčje pasme, močnega čuvaja, iščem. Franc Stanovnik, zid. mojst., Vnj. Gorice 83, Brezovica.

Inserirajte v

»Slovenca«!

Naša obrt

Barva za jajca

rudeča, zelena, modra in rumena, 100 zav. 30 Din. franko poština, dokler traja zaloga. Razpošilja: K. LOIBNER, trgovec v Celju. 2632

Stavbno podjetje

ACCETTO & drugovi družba z o. z. Maribor, Koroška ul.

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovinska žita in moka A. VOLK. Ljubljana Resljeva cesta št. 24.

Trgov. podjetje sprejema v ugod. obrestovanje tudi manjše vloge.

- Ponudbe pod: »Obresti 10%« upravi »Slovenca«.

O. ŽUŽEK

Ljubljana, Tavčarjeva 11

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovinska žita in moka A. VOLK. Ljubljana Resljeva cesta št. 24.

Trgov. podjetje sprejema v ugod. obrestovanje tudi manjše vloge.

- Ponudbe pod: »Obresti 10%« upravi »Slovenca«.

Stanovanja

iščem v sredini mesta. — Ponudbe na upravo pod: »Prazna soba« št. 2621.

Posestva

Dve manjši posestvi v ljubljanski ali celjski okolici se kupita. Ponudbe javiti Prometni pisarni Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani — Salendrova ulica 6-II.

Kdo kupi?

Parni kotel

še dobro ohranjen, prodaja zaradi nabave večjega Mlekarska zadruga v Naklem. — Pripraven je za kako manjšo mlekarno ali kopališče. 2616

Naprodaj imam 2 ali 3 vagona lepega belega semenskega krompirja.

Trgovina FRANC KOS - Kandija, Novo mesto 20. Cena ugodna. 2633

Seno prvovrst. sladko prodaja graščina Žerjavgrad, p. Dol pri Lj.

Iščemo LOKAL

na ulico, v centru mesta, proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe na: VARDJAN, Stari trg št. 2, I. nadstr. — Ljubljana.

USNJE IN PODPLATE

kakor tudi vsakovrstne čevljarske potrebščine kupite zelo dobro in po brezkonkurenčnih cenah samo pri

Vaclav Vošinek, Maribor, Koroška c. 13

Z vsakim dnevom

se lahko naročite na »SLOVENCA«

Zadostuje dopisnica z natančnim naslovom

Naprodaj v Zagorju ob Savi za 320.000 Din

hiša z vrtom,

električno razsvetljavo in vodovodom, primerna za trgovino in obrt. Hiša leži v centru premoženika tik ob deželni cesti. Natančnejša pojasnila se dobe pri upravi Krajevne bratovske skladišnice v Zagorju ob Savi.

Najcenejši nakup! 8% popusta!

Bogata izbira gotovih oblek, perila, čevljev, sandal, klobukov, čepic, potnih košar, dežnikov, palic, nogavic, ter vsakovrstnega galanter. blaga

samo pri Anton Tkalec, Maribor

Glavni trg št. 4.

Kupujem zlato

in zlatnike, briljante in bisere po najvišjih dnevnih cenah.

R. A'moslechner, Celje, Prešernova ul. 1.

Cenejšo kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakourstno manufakturno blago samo pri

J. TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Pomlad!

Novavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, zvonci, roba, nakit za oblačila, otroške majice, nahrbtniki, police, dežniki, klobuki v vseh barvah, siloni, Solingenske škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje. Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelin

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

LJUBLJANA

Najnižje cene! Točna posrežba!

Najboljši in najekonomičnejši

Elektromotorji

iz znanih čeških tvornic

Škodovih Zavodov v Plzinju

se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. Štebi, Ljubljana

Selenburgova 7 Telefon 2966

JOSIP DOBROVC

župnik

mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb bo v petek 8. aprila ob 9 dopoldne. — Slava njegovemu spominu!

Črna, dne 6. aprila 1927.

Kat. prosv. društvo.

Rabimu nujno večje število

OGLARJEV.

za takojšnji ali poznejši sprejem v delo. Plača po dogovoru. — Obrniti se je pisмено ali ustmeno na Gozdni urad Karla Auersperga v Kočevju.

Priporočila se MAST

znamke J. P.

lastni izdelek trdke

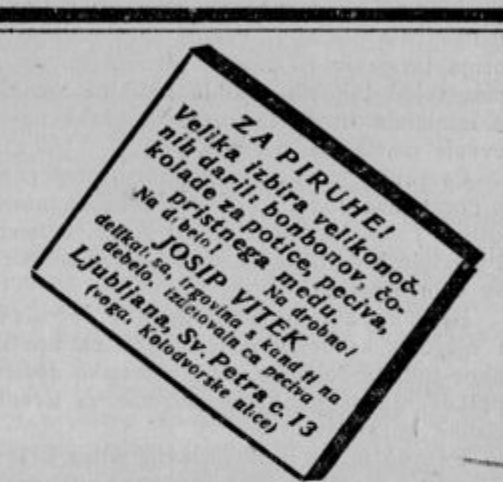
Evald Popovič, Ljubljana

Cena nizka, blago izborno.

Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.

PREKAJENO MESO

vedno v zalogi, po izvanredno nizki ceni.

Zdravje, kri, moč

dā tistim, ki slabo prebavljajo, so slabokrvni in oslabele

Hočevarjeva aromatična železnata tinktura.

1/2 l steklenica 20 Din. Razpošilja od 3 steklenice dalje z natančnim navodilom samo:

Lekarna Mr. HOČEVAR, Vrhnika 23

Lekarna Mr. HOČEVAR, Vrhnika 23

Ivanka Deisinger

Pogreb blagopokojne bo v četrtek dne 7. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti, Ljubljana VII, Sv. Jerneja cesta, na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. aprila 1927.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala.

Za vsestranske izraze odkritosrčnega sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi naše prelube hčerke in sestrice

Ivanke Kebetove

izrekamo tem potom vsem našo najpri-srčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, g. dr. St. Puse-njaku za njegovo ljubezljivo pozornost in velik trud tudi v nočnih urah med boleznijo. Nadalje Orlom in Orlicam iz Cerknice, Mar. družbi iz Cerknice in Grahovega in občinstvu iz Cerknice za prirejen krasen pogreb. Posebno se še zahvaljujemo za krasne vence, ki so jih darovale dekleta iz Marjine družbe iz Cerknice, Grahovega, Martinjaka in Sp. Jezero in Orlice iz Cerknice. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so jo tolažili med dolgotrajno boleznijo, zlasti pa preč. g. svet. župniku Westru v Grahovem. — Še enkrat najprišrčnejša zahvala vsem in Bog plačaj!

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.